

UNIVERZITA KARLOVA

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**Přiměřenost čtyřleté sankce zákazu činnosti za první úmyslné porušení
antidopingových pravidel a její dopad na kariéru profesionálních
sportovců**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Jan Exner

Vypracovala:

Bc. Tereza Plevková

Praha, prosinec 2020

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze, dne

podpis diplomanta

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení: Fakulta / katedra: Datum vypůjčení: Podpis:

Poděkování

Na tomto místě bych ráda srdečně poděkovala JUDr. Janu Exnerovi za jeho trpělivost, cenné rady a odborné komentáře při psaní této diplomové práce. V neposlední řadě děkuji své rodině a přátelům za láskyplnou podporu během dosavadních studií.

Abstrakt

Název: Přiměřenost čtyřleté sankce zákazu činnosti za první úmyslné porušení antidopingových pravidel a její dopad na kariéru profesionálních sportovců

Cíle: Cílem této diplomové práce je zjistit, zda má čtyřletá sankce zákazu činnosti za první úmyslné porušení antidopingových pravidel dle čl. 10.2.1, 10.2.2 a 10.2.6 Kodexu likvidační dopad na kariéru profesionálních sportovců a v případě, že ano, vytvořit rovněž vlastní řešení sankce za 1. porušení.

Metody: Pro kvantitativní výzkum jsem využila metodu elektronického dotazování a pro kvalitativní výzkum metodu hloubkového polostrukturovaného rozhovoru.

Výsledky: Ukázalo se, že většina sportovců skutečně vnímá čtyřletou sankci zákazu činnosti za první úmyslné porušení antidopingových pravidel dle čl. 10.2.1, 10.2.2 a 10.2.6 Kodexu jako nepřiměřenou a likvidační. Pouhých 24 % dotazovaných si stálo za tím, že čtyřletá sankce zákazu činnosti je přiměřeným trestem. Celých 82 % dotazovaných by po obdržení čtyřletého zákazu činnosti ukončilo kariéru a pouhých 30 % si myslí, že je reálné vrátit se po ukončení čtyřletého zákazu činnosti zpět k aktivní kariéře. Sportovci navíc shodně uvedli, že nejzásadnějšími překážkami v jejich návratu jsou finanční tíseň, ztráta motivace a absence závodního módu. Na základě těchto výsledků jsem vytvořila rovněž vlastní řešení sankce za 1. porušení antidopingových pravidel.

Klíčová slova: přiměřenost, sankce, zákaz činnosti, Světová antidopingová agentura, WADA, Světový antidopingový kodex, porušení antidopingových pravidel

Abstract

Title: Proportionality of a four-year ineligibility for the first intentional anti-doping rule violations and its impact on professional athletes' careers

Objectives: The aim of this thesis is to ascertain whether the four-year ineligibility for the first intentional anti-doping rule violations has liquidation impact on professional athletes' careers.

Methods: For quantitative research, I have used the electronic interrogation method and for qualitative research the in-depth semi-structured interview.

Results: I have found that most athletes really do perceive a four-year ineligibility for the first intentional anti-doping rule violations as disproportionate. Only 24 % of surveyed athletes said that a four-year ineligibility is an appropriate punishment. 82 % of surveyed athletes would end their careers after receiving a four-year ineligibility, and just 30 % of them think that It's realistic to go back to an active career after a four-year break. Moreover, athletes have consistently said that the most crucial obstacles to their return are financial distress, loss of motivation and lack of racing mode. On the basis of these results, I have also developed my own solution to ineligibility for the first intentional anti-doping rule violations.

Keywords: proportionality, sanction, ineligibility, World Anti-Doping Agency, World Anti-Doping Code, anti-doping rule violations

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

Antidopingový výbor České republiky	ADV ČR
Arbitrážní soud pro sport	CAS
Český olympijský výbor	ČOV
Evropský Soudní dvůr	ESD
Evropská unie	EU
Evropský soud pro lidská práva	EÚLP
Mezinárodní plavecká federace	FINA
Mezinárodní kanoistická federace	ICF
Smlouva o fungování Evropské unie	SFEU
Světová antidopingová agentura	WADA

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	11
3. METODOLOGIE	12
3.1 Metody a techniky sběru dat	12
3.1.1 Kvantitativní výzkum	12
3.1.2 Kvalitativní výzkum	13
3.2 Výzkumný soubor	13
3.2.1 Kvantitativní výzkum	13
3.2.2 Kvalitativní výzkum	14
3.3 Dotazník jako nástroj shromažďování informací	14
4. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	15
4.1 Čtyřletá sankce za 1. a úmyslné porušení a její vývoj	15
4.1.1 Kodex 2004	17
4.1.2 Kodex 2009	17
4.1.3 Kodex 2015	18
4.1.4 Kodex 2021	20
4.2 Zásada přiměřenosti trestu	22
4.2.1 Čtyři roky jako přiměřený nástroj	24
4.2.2 Čtyři roky jako nepřiměřený nástroj	25
5. PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU	28
5.1 Kvantitativní výzkum	29
5.2 Kvalitativní výzkum	35
6. VLASTNÍ ŘEŠENÍ SANKCE ZA 1. PORUŠENÍ PRO SNADNĚJŠÍ NÁVRAT SPORTOVCE K AKTIVNÍ KARIÉŘE	42
6.1 Snížení sankce zákazu činnosti za 1. porušení na 2 roky	43
6.2 Přerozdělení propadnutých peněžních cen	44
6.3 Usnadnění návratu sportovců k aktivní kariéře	46

7. ZÁVĚR	50
SEZNAM LITERATURY	54
SEZNAM GRAFŮ	61
SEZNAM PŘÍLOH	62

1. ÚVOD

V roce 2016 byl udělen čtyřletý zákaz činnosti za údajné užití syntetického erythropoetinu teprve dvacetiletému sportovci. Jelikož syntetický erythropoetin je látkou, která se musí aplikovat přímo do žíly,¹ mohl s jistotou vyloučit nevědomé požití látky a být si tak stoprocentně jistý svou nevinou. Z toho důvodu se rozhodl proti udělení zákazu činnosti bojovat. Nejedná se přitom zdaleka o jediný obdobný případ.²³ Hovoří o tom i fakt, že na světě existuje skupina nezávislých vědců, kteří se dlouhodobě snaží poukázat na chybu systému ve vyhodnocování vzorků ze strany laboratoří Světové antidopingové agentury (dále jen „WADA“).⁴⁵⁶ Někteří z nich se začali zajímat i o případ zmiňovaného sportovce a zaslali mu své odborné posudky bez nároku na odměnu. Jeden z norských vědců si byl případem dokonce tak jistý, že se rozhodl přiletět na vlastní náklady a bezplatně hájit sportovce před Rozhodčí komisí Českého olympijského výboru (dále jen „ČOV“). I přes tuto velkou pomoc byla obhajoba velmi nákladnou záležitostí. Financování služeb právní kanceláře a analýzy vzorků stálo stovky tisíc korun.⁷ Bez podpory a důvěry rodičů v čistotu sportovce by nebylo možné o případu ani diskutovat. Do případu investovali nejen peníze, ale také veškerý svůj čas a energii. Bez ohledu na konečný výsledek byl celý proces pro mladého, nadějného sportovce tak psychicky náročný, že zanevřel na celý profesionální sport a ukončil kariéru.

Přestože výše zmíněný případ směřuje spíše ke kritice systému jako takového, právě on mě přiměl k tomu zamyslet se blíže nad problematikou udílení sankcí zákazu činnosti za 1. a úmyslné porušení antidopingových pravidel. Je čtyřletý zákaz činnosti vhodný nástroj k odrazení sportovců, kteří úmyslně porušují antidopingová pravidla nebo sledujeme udílení nepřiměřených trestů s fatálním dopadem na budoucí kariéru

¹ S2. *Erythropoetin*. Antidoping.sk [online]. [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: https://www.antidoping.sk/data/files/379_s2-erythropoetin.pdf.

² SKOTLAND, T. *Borderline Analysis*. Lab Times [online]. 2016 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: https://4b488213-ef0a-4540-ae467440fe_c17286bd020b4e24b12554b028bf72f4.pdf.

³ PIELKE, R. *Can anti-doping bodies maintain their scientific integrity? The answer is troubling*. The Guardian [online]. 2016 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/science/political-science/2016/jul/25/can-anti-doping-bodies-maintain-their-scientific-integrity-the-answer-is-troubling>.

⁴ Vyjádření k pozitivnímu dopingovému nálezu [online]. 2016 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: https://4b488213-ef0a-4540-ae46.filesusr.com/ugd/7440fe_64a96e2799c948b5bef335f46570594d.pdf.

⁵ Odborný posudek [online]. 2016, 2016 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: https://4b488213-ef0a-4540-ae46-c61f09a1a134.filesusr.com/ugd/7440fe_2603a70fad864067af7b83960b39817d.pdf.

⁶ PERIKLES, S. a U. DETTWEILER. *Current Anti-Doping Crisis: The Limits of Medical Evidence Employing Inductive Statistical Inference*. Sports Medicine [online]. 2019 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s40279-019-01074-0.pdf>.

⁷ *Sám*. bezfrazi.cz [online]. 2017 [cit. 2020-11-26]. Dostupné z: <https://www.bezfrazi.cz/sam/>.

sportovců? Co si o tom myslí ostatní sportovci, kterých se možnost obdržení trestu týká? „Kdybych já obdržel 4 roky zákaz, tak samozřejmě by to byl konec kariéry a na kole už bych se nikdy před ostatními neukázal.“ „Mít sílu závodit a nemoct, je ten nejhorší trest.“ „Po čtyřech letech už po tobě neštěkne ani pes a šance vrátit se zpět do profi hokeje by byla minimální.“ „Jako profi sportovec si prostě musíš hlídat to, co jíš a jak suplementuješ, a je to tvoje zodpovědnost.“ Toto je pouhý zlomek výroků dotazovaných profesionálních sportovců, jejichž hlavním zdrojem obživy je sport. Jejich názory se různí, ale v jednom se přece jen shodují-všichni si přejí soutěžit v čistém prostředí bez dopingu.

Garancí takových podmínek se dlouhodobě zabývá WADA. Ta však přes veškeré své intervence není ani zdaleka schopna pokrýt všechny dopingové případy a zajistit tak rovné sportovní prostředí pro všechny účastníky. Stále nedokáže držet krok s těmi, kdo vymýšlí nové látky a metody pro posouvání hranic výkonu sportovce.⁸⁹¹⁰ Z toho důvodu je třeba bez ustání pracovat na zdokonalování a posouvání antidopingového systému směrem kupředu. O to se také agentura WADA snaží, proto neustále mění a přizpůsobuje Světový antidopingový kodex aktuálním požadavkům.¹¹

Aktuální znění Kodexu ukazuje, že WADA se vydala cestou přísnějších sankcí za první úmyslné porušení antidopingových pravidel dle čl. 10.2.1, 10.2.2 a 10.2.6. Průlom přišel s Kodexem 2015, kdy došlo ke zdvojnásobení doby zákazu činnosti z původních dvou na čtyři roky. S tím se nemohu ztotožnit. Uvědomuji si, že WADA tím sleduje i ostatní cíle boje proti dopingu jako je obecná prevence nebo odrazení. Zároveň však popírá možnost sportovce vrátit se zpět ke kariéře a napravit se. Každý by měl mít právo na druhou šanci a pokud je sportovec čtyři roky odstřižen od veškeré finanční podpory a možnosti kvalitně se připravit na svůj návrat, asi těžko druhou šanci dostane. Proto mám za to, že čtyřletá sankce zákazu činnosti za 1. porušení je nepřiměřeným trestem, který znemožňuje sportovcům návrat ke kariéře. Cílem této práce je zjistit, zda je tato hypotéza správná a pokud ano, navrhnout rovněž vlastní řešení sankce za 1. porušení.

⁸ MOSTON, S., ENGELBERG, T. *Detecting Doping in Sport*. Taylor & Francis Ltd, 2016. ISBN 9781138857629.

⁹ FOOKES, C., *Drugs In Sport: Drug Cheats & Doping*. Drugs.com [online]. [cit. 2020-07-02]. Dostupné z: <https://www.drugs.com/slideshow/doping-sport-1251>.

¹⁰ *Icarus* [documentary film]. Directed by Bryan Fogel. United States, Alex Productions, 2017.

¹¹ *THE CODE*. wada-ama.org [online]. [cit. 2020-07-02]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/what-we-do/the-code>.

2. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Cílem této diplomové práce je zjistit, zda má čtyřletá sankce zákazu činnosti za první a úmyslné porušení antidopingových pravidel dle čl. 10.2.1, 10.2.2 a 10.2.6 Kodexu likvidační dopad na kariéru profesionálních sportovců a v případě, že ano, vytvořit rovněž vlastní řešení sankce za 1. porušení.

Úkoly práce:

Studium a rešerše odborné literatury

Analýza Světového antidopingového kodexu

Analýza vývoje sankce za 1. porušení

Tvorba elektronického dotazníku

Návrh polostrukturovaného rozhovoru

Sběr dat pomocí vybraných metod

Analýza a vyhodnocení získaných výsledků

Návrh vlastního řešení sankčního mechanismu za 1. porušení

3. METODOLOGIE

Metodologií rozumíme teorii metod. Zkoumá adekvátnost a zdůvodňuje použití či nevhodnost konkrétních metod. V metodologii jsou vědecké metody rozebírány především s ohledem na to, jak jsou používány k dosahování vědeckých a teoretických cílů. Jinými slovy se jedná o postup výzkumu či průzkumu, zahrnující výběr metod, technik a výzkumného vzorku.¹²

3.1 Metody a techniky sběru dat

K dosažení cíle práce budu nejprve analyzovat původ čtyřleté sankce, způsob, jakým se sankce ve Světovém antidopingovém kodexu vyvíjely a především důvody, které vedly WADA k nastavení takto přísných trestů. Analyzovat budu rovněž přiměřenost jako takovou z pohledu práv sportovců. Dále provedu výzkum mezi profesionálními sportovci. Výzkumem chci zjistit, co si o přiměřenosti čtyřleté sankce zákazu činnosti za 1. úmyslné porušení antidopingových pravidel sportovci myslí a zda její obdržení skutečně znamená konec kariéry. Do výzkumu budou začleněni jak sportovci, kteří nikdy čtyřletou sankci zákazu činnosti neobdrželi, tak ti, kteří si jí prošli nebo procházejí, protože lze očekávat jejich odlišný názor na její přiměřenost. Pro úplnost jsem se rozhodla provést výzkum jak kvantitativní, tak kvalitativní.

3.1.1 Kvantitativní výzkum

Kvantitativní výzkum běžně využívá jak metody náhodného výběru, experimenty, tak silně strukturovaný sběr dat pomocí testů, dotazníků nebo pozorování. Konstruované koncepty bývají následně zjišťovány pomocí měření s následným analyzováním dat statistickými metodami za účelem popisu, případně ověření našich představ o vztahu sledovaných proměnných.¹³ Pro kvantitativní výzkum jsem využila metodu elektronického dotazování, jejíž výhody jsou bezesporu v nízkých nákladech a adresnosti. Předností této metody je rychlost sběru dat a díky elektronické podobě je rovněž příhodnější pro jejich následné statistické zpracování. Danou metodu jsem zvolila i proto,

¹² OLECKÁ, I., IVANOVÁ, K. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, 2010. str. 6.. ISBN 978-80-87240-33-5.

¹³ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4. vyd. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

že se lze pomoci e-mailové adresy, na kterou byl dotazník zasílán, kdykoliv na cokoliv doptat a sportovci mohou odpovídat dle svých časových možností.

3.1.2 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum je výzkumem, jehož postup je utvářen v průběhu sběru dat. Realita, kterou zkoumáme je studována velice detailně a do hloubky, čímž dostáváme spoustu informací o relativně malém množství jedinců. Výhodou daného typu je, že vykazuje vysokou validitu. Případná zkreslení jsou minimalizována především tím, že neprocházejí větším počtem transformací.¹⁴ Ve své práci jsem využila metodu hloubkového, polostrukturovaného rozhovoru, v jehož průběhu lze pokládat doplňující otázky, a přitom postupovat dle připravené struktury. Úkolem rozhovoru bylo zjistit, jak sportovci, kteří čtyřletou sankci zákazu činnosti obdrželi, situaci řeší, jestli mají možnost připravit se na svůj comeback a v případě ukončení kariéry důvody k tomuto rozhodnutí.

3.2 Výzkumný soubor

Z důvodu nemožnosti obsáhnout všechny profesionální sportovce podléhající pravidlům WADA na světě, jsou základním souborem profesionální sportovci, na které se vztahují Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice.¹⁵ Výzkumný vzorek pro kvantitativní výzkum jsem stanovila metodou náhodného výběru a pro kvalitativní výzkum metodou záměrného výběru.

3.2.1 Kvantitativní výzkum

Rozhodla jsem se provést kvantitativní výzkum mezi profesionálními sportovci. Profesionální sportovec je v tomto případě brán jako fyzická osoba, jejíž primární příjem plyne z placeného provozování sportovní činnosti, která je také předmětem jeho obživy.¹⁶ Soustředila jsem se na profesionální sportovce, kteří jsou nejčastěji testováni a u kterých

¹⁴ OLECKÁ, I., IVANOVÁ, K. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, 2010. ISBN 978-80-87240-33-5.

¹⁵ Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu je prováděcím předpisem ke Světovému antidopingovému kodexu, základnímu a univerzálnímu dokumentu, z něhož vychází světový antidopingový program. Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice je pochopitelně přizpůsobena sportovnímu prostředí v České republice, jelikož je platná pro svazy a jejich členy v České republice.

¹⁶ *K PRÁVNÍ ÚPRAVĚ POSTAVENÍ PROFESIONÁLNÍHO SPORTOVCE V ČESKÉ REPUBLICĚ*. Akf.cz[online]. 2019 [cit. 2020-09-20]. Dostupné z: <https://www.akf.cz/news/363/28/K-pravni-uprave-postaveni-profesionalniho-sportovce-v-ceske-republice/d,news/>.

má případný zákaz činnosti přímý účinek na jejich výdělečnou činnost. Amatérští sportovci jsou testováni méně a zákaz činnosti na jejich povolání nemá takový dopad. Pro účely kvantitativního výzkumu se mi podařilo získat vzorek 50 sportovců, zastupujících 19 různých sportů s diverzitou, která počítá s rozdílností pohlaví i různými věkovými kategoriemi.

3.2.2 Kvalitativní výzkum

Výzkumný vzorek kvalitativního výzkumu tvoří čtyři profesionální sportovci, kteří obdrželi čtyřletý zákaz činnosti za 1. úmyslné porušení antidopingových pravidel. Každý sportovec je z jiného sportovního odvětví a různé jsou i závažnosti jejich prohřešku. Výběr těchto sportovců proběhl z webových stránek ADV ČR, kde jsou zveřejněny všechny pozitivní dopingové případy.

3.3 Dotazník jako nástroj shromažďování informací

Technikou sběru dat pro kvalitativní výzkum byl zvolen dotazník s otevřenými otázkami, jelikož se jedná o vyjádření ke složitému tématu, které vybízí k diskusi a nebylo logicky možné připravit vyčerpávající varianty odpovědí.¹⁷

Ve výzkumu jsem použila pouze otázky věcné a to konkrétně:

Přijde vám 4letá sankce za 1. porušení přiměřená?

Je ve vašem sportu reálná šance vrátit se po čtyřech letech výpadku zpět k aktivní kariéře?

Kdybyste nyní obdržel/a 4letý trest, zvažoval/a byste konec kariéry?

Učinila jsem tak z důvodu úspory času sportovců a udržení jejich zájmu. Samotný kvantitativní výzkum by však nezjistil, jak situaci řešili ti, kteří sankci zákazu činnosti skutečně obdrželi, což je pro posouzení přiměřenosti trestu rovněž velmi důležité. Sportovec může svůj názor na délku sankce změnit, pokud ji sám obdrží. Proto jsem

¹⁷ LUKÁŠOVÁ, R. *Obecné zásady přípravy dotazníku/standardizovaného rozhovoru*. MUNI [online]. 2006, [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/podzim2006/PVMV/um/Obecne_zasady_pripravy_dotazniku_1.pdf.

se v rámci kvalitativního výzkumu zaměřila na konkrétní případy, kdy byli sportovci nuceni danou situaci opravdu řešit.

4. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

Pro objektivní zhodnocení sankčního mechanismu za 1. úmyslné porušení antidopingových pravidel, tedy zákazu činnosti za přítomnost, použití, pokus o použití nebo držení zakázané látky nebo zakázané metody,¹⁸ je třeba nahlížet na problém v širším kontextu. Teoretická východiska jsou důležitá k tomu, abychom si objasnili důvody, které vedly k aktuálnímu nastavení délky sankce zákazu činnosti za 1. porušení a mohli tak lépe posoudit její přiměřenost. V této kapitole se nejprve zaměřím na to, jakým způsobem a z jakého důvodu byla sankce prodloužena až na aktuální délku čtyř let a následně budu analyzovat přiměřenost sankce jako takovou.

4.1 Čtyřletá sankce za 1. a úmyslné porušení a její vývoj

Dříve než přejdu na samotný vývoj délky sankce, by bylo vhodné vysvětlit co vůbec čtyřletá sankce zákazu činnosti pro sportovce znamená. Status během zákazu činnosti udává čl. 10.12 aktuálně platného Kodexu 2015. Podle čl. 10.12.1: „*Žádný Sportovec nebo jiná Osoba (včetně Doprovodného personálu Sportovce), kterému byl udělen Zákaz činnosti, se nesmí během doby Zákazu činnosti jakýmkoli způsobem účastnit Soutěže nebo činnosti (kromě schválených antidopingových vzdělávacích nebo nápravných programů) schválené nebo organizované kterýmkoli Signatářem, členskou organizací Signatáře nebo klubem nebo jinou členskou organizací člena Signatáře nebo Soutěží schválených nebo organizovaných jakoukoli profesionální ligou nebo jakoukoli mezinárodní nebo národní organizací, pořádající Akci nebo jakékoli sportovní aktivity na elitní nebo národní úrovni, dotované vládou agenturou.*”¹⁹ Navíc podle čl. 10.12.4 je sportovci během doby zákazu činnosti zcela nebo částečně odepřena veškerá finanční sportovní podpora nebo jiné sportovní výhody ze strany Signatářů nebo členských organizací Signatářů a vlády. V praxi to znamená, že sankce zákazu činnosti znemožňuje sportovci

¹⁸ Čl. 10.2 Kodexu 2015

¹⁹ *Světový antidopingový kodex 2015*. antidoping.cz [online]. 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>.

nejen účast v soutěžích, ale také kvalitní přípravu na jeho návrat, jelikož nemůže trénovat se svým týmem ani využívat zařízení klubu nebo členské organizace signatářské členské organizace kodexu WADA, nehledě na částečné nebo úplné odepření finanční podpory. Takto přísným omezením by měla bezesporu odpovídat i délka doby zákazu.

Délky sankcí za porušení antidopingových pravidel udává WADA²⁰ ve Světovém antidopingovém Kodexu. Ten je základním a celosvětovým dokumentem na němž se zakládá světový antidopingový program ve sportu. Jeho hlavním smyslem je podpora boje proti dopingu celosvětovou harmonizací klíčových antidopingových prvků. Kodex by měl být dokumentem, který je dostatečně konkrétní, aby napomohl dokonalé harmonizaci v otázkách, kde je zapotřebí sjednotit postoj a současně musí být dokumentem dostatečně obecným v ostatních oblastech tak, aby umožnil patřičnou flexibilitu v uplatňování dohodnutých antidopingových zásad.²¹

Světový antidopingový Kodex byl poprvé přijat v roce 2003 na konferenci WADA v Kodani a vstoupil v platnost v roce 2004. Od té doby byl již třikrát změněn, přičemž první novelizovaný Kodex nabyl účinnosti 1. ledna 2009, druhý - aktuálně platný 1. ledna 2015 a třetí revidovaný Světový antidopingový Kodex vejde v platnost od 1. ledna 2021.²² S každou novelizací Kodexu prodělala změnu i délka sankce za 1. a úmyslné porušení antidopingových pravidel dle čl. 10.2.1, 2.2 a 10.2.6, kdy postupně docházelo k jejímu zpřísnění z počátečních dvou až na aktuální čtyři roky. Kodex, který vejde v platnost v roce 2021 dokonce díky opětovnému zavedení institutu přitěžujících okolností, umožní udělení až šestileté sankce za první porušení antidopingového pravidla. Jakým způsobem byla délka postihu prodloužena až na tuto hranici shrnu v následujících řádcích.

²⁰ Světová antidopingová agentura (WADA) byla založena v roce 1999 jako mezinárodní nezávislá organizace zaměřená na boj proti dopingu. Mezi její klíčové aktivity patří vědecký výzkum, vzdělávání, rozvoj antidopingových kapacit a přijímání a sledování dodržování Světového antidopingového Kodexu.

²¹ *Světový antidopingový kodex*. antidoping.cz [online].[cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>.

²² *WORLD ANTI-DOPING CODE 2021*. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online].[cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2021_code.pdf.

4.1.1 Kodex 2004

Vůbec první Kodex nabyl účinnosti od 1. ledna 2004. Stanovená sankce zákazu činnosti za první porušení určena čl. 10.2 byla poněkud mírnější, než je tomu nyní, konkrétně dva roky. Už první Kodex rozlišoval látky specifické a nespecifické. Čl. 10.2 se vztahoval na všechny látky nespecifické a u specifických látek na případy, kde sportovec nemohl jasně prokázat, že použití specifické látky nebylo zamýšleno ke zvýšení sportovního výkonu. V případě látek specifických se předpokládalo zvláště neúmyslné porušení antidopingových pravidel kvůli jejich výskytu v běžných léčebných přípravcích a menší pravděpodobnosti, že budou úspěšně zneužity jako dopingová činidla. Pokud sportovec jasně prokázal, že použití specifické látky nebylo zamýšleno ke zvýšení sportovního výkonu, doba zákazu činnosti za první porušení byla minimálně varování bez zákazu činnosti pro příští akce a maximálně zákaz činnosti po dobu jednoho roku (čl. 10.3).²³

Osobně mi dvouletá sankce uvedená Kodexem 2004 nepřiměřená nepřijde. Podle mého názoru je dostatečným strašákem v boji proti dopingů a zároveň trestem, který umožňuje sportovci vrátit se po prvním pochybení zpět ke svému zaměstnání a poučit se ze svých chyb.

4.1.2 Kodex 2009

První Kodex vydaný v roce 2003 prošel ostrým testem a ukázal se jako účinný nástroj napomáhající harmonizaci celosvětového boje proti dopingů ve sportu prostřednictvím řádných zásad a pravidel.²⁴ WADA přesto dospěla k názoru, že je zapotřebí Kodex revidovat. Předseda WADA Richard W. Pound uvedl ve výroční zprávě WADA z roku 2006, že doping je jen zřídka nehodou a drtivá většina dopingových případů je plánovaná, úmyslná a provedená s plným vědomím, často za podpory doprovodu sportovce-lékařů,

²³ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2003* [online]. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency, 2003 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada_code_2003_en.pdf.

²⁴ *2009 WORLD ANTI-DOPING CODE*. wada-ama.org [online]. 2009 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/questions-answers/2009-world-anti-doping-code>.

trenérů nebo jiných členů týmu.²⁵ Zřejmě právě boj s úmyslným porušováním antidopingových pravidel vedl WADA ke zpřísnění sankce za 1. porušení.

Novelizovaný, rozšířený Kodex navržený ku prospěchu sportovců z celého světa byl schválen na listopadové konferenci WADA v Madridu v roce 2007, s účinností od 1. ledna 2009.²⁶ V novelizovaném Kodexu 2009 byl rozšířen i článek 10, určující podmínky udílení sankcí pro jednotlivce, který je předmětem mého zájmu. Opět byla stanovena harmonizovaná rigidní sankce dvouletého zákazu činnosti za porušení článku 2.1, 2.2 a 2.6. Tato doba zákazu činnosti však nově mohla být prodloužena na základě přitěžujících okolností, určených čl. 10.6. Článek 10.6 udával: „*Pokud Antidopingová organizace v jednotlivém případě porušení antidopingového pravidla jiného, než podle článku 2.7 (Obchodování) nebo 2.8 (Podávání), prokáže, že existují přitěžující okolnosti opravňující udělení delší doby Zákazu činnosti než je standardní sankce, potom bude jinak předepsaná doba Zákazu činnosti prodloužena až na maximum čtyři roky, ledaže Sportovec nebo jiná Osoba prokáže ke spokojenosti vyšetřujícího orgánu, že neporušila antidopingové pravidlo vědomě.*”²⁷ Kodex 2009 zavedením čl. 10.6 tedy poprvé umožnil za 1. porušení antidopingových pravidel uložit až čtyřletou sankci.

Dvouletou sankci zákazu činnosti za 1. porušení antidopingových pravidel jsem neshledala za nepřiměřenou již u předchozího Kodexu 2004. Zavedené změny a zpřísnění opatření v Kodexu 2009 však prvně umožnili udělení až čtyřleté sankce za první porušení, a to již za přiměřené pokládat nemohu. Myslím, že takováto délka zákazu činnosti by většině profesionálních sportovců ukončila kariéru a znemožnila tak vykonávat jejich zaměstnání.

4.1.3 Kodex 2015

Skutečný průlom v udílení sankcí přišel s Kodexem 2015, který byl po konečné revizi odsouhlasen Nadační radou WADA v listopadu 2013 v Johannesburgu s účinností

²⁵ *WADA 2006 Annual Report*. wada-ama.org [online]. 2006 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/WADA_Annual_Report_2006_EN.pdf.

²⁶ *2009 WORLD ANTI-DOPING CODE*. wada-ama.org [online]. 2009 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/questions-answers/2009-world-anti-doping-code>.

²⁷ *SVĚTOVÝ ANTIDOPINGOVÝ KODEX 2009*. chess.cz [online]. 2009 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://www.chess.cz/wp-content/uploads/2016/09/svetovy_antidopingovy_kodex_2009.pdf.

od 1. ledna 2015.²⁸ Po rozsáhlém konzultačním procesu napříč sportovním světem došlo k výrazné shodě mezi zúčastněnými stranami, zvláště sportovci, že doba zákazu činnosti za úmyslné porušení antidopingových pravidel by měla být dvojnásobná.²⁹ Záměrem novelizace Kodexu bylo bezesporu zpřísnění sankce za úmyslné porušování antidopingových pravidel. Otázkou však je, zda se i v případě prvního porušení stále jedná o přiměřenou délku sankce.

Zásadním způsobem byla upravena sankce zákazu činnosti stanovená čl. 10.2 a to následovně: „*Doba Zákazu činnosti uložená při prvním porušení článků 2.1, 2.2 nebo 2.6 je následující, přičemž podléhá možnému zkrácení nebo pozastavení sankcí podle článků 10.4, 10.5 nebo 10.6:*

10.2.1 Doba Zákazu činnosti bude čtyři roky, pokud:

10.2.1.1 Porušení antidopingového pravidla nezahrnuje Specifickou látku, pokud Sportovec nebo jiná Osoba nemůže prokázat, že porušení antidopingového pravidla nebylo úmyslné.

10.2.1.2 Porušení antidopingového pravidla zahrnuje Specifickou látku a Antidopingová organizace může prokázat, že porušení antidopingového pravidla bylo úmyslné.

10.2.2 Pokud neplatí článek 10.2.1, bude doba Zákazu činnosti dva roky.”³⁰

Za užití nesespecifické látky byla stanovena čtyřletá doba zákazu činnosti jako výchozí trest. Látky nesespecifické jsou totiž novým Kodexem automaticky vnímány jako látky užívané vědomě a presumuje se u nich v čl. 10.2.1.1 úmyslné jednání sportovce. Čtyřletá sankce může být podle čl. 10.2.1.2 udělena i za užití látky specifické, pokud může Antidopingová organizace prokázat, že porušení antidopingového pravidla bylo úmyslné.

Jedinou možnost zkrácení této, dle mého názoru velmi tvrdé sankce, nabízel čl. 10.6 podle něž lze dosáhnout neuložení, zkrácení nebo pozastavení doby zákazu činnosti

²⁸ Světový antidopingový kodex 2015. antidoping.cz [online]. 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>.

²⁹ Significant Changes Between the 2009 Code And the 2015 Code, Version 4.0. wada-ama.org [online]. 2013 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/wadc-2015-draft-version-4.0-significant-changes-to-2009-en.pdf>.

³⁰ Světový antidopingový kodex 2015. antidoping.cz [online]. 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>.

či dalších důsledků z důvodů jiných než zavinění. Ke zkrácení může dojít při poskytnutí významné pomoci při odhalení nebo prokázání porušení antidopingových pravidel (čl. 10.6.1), přiznání porušení antidopingového pravidla při nedostatku dalších důkazů (čl. 10.6.2), nebo prostřednictvím okamžitého přiznání k porušení antidopingového pravidla poté, co bylo oznámeno porušení postižitelné sankcí podle čl. 10.2.1.

Exner ve svém článku³¹ uvádí, že i když byla výchozí doba zákazu činnosti na čtyři roky prodloužena ve shodě se sportovci, kteří si přáli přísnější tresty za úmyslné porušení antidopingových pravidel, není si zcela jist, zda sportovci prosazující tvrdší tresty podrobně přemýšleli také o možných negativních důsledcích, které by taková doba zákazu činnosti mohla mít na jejich životy. Přestože chápe touhu čistých sportovců přísněji trestat, hranice mezi zákonnými způsoby, jak zvýšit výkon a zakázaným chováním, je podle něj velmi tenká a spadnout do dopingové pasti je tak velmi snadné.³²³³ S jeho názorem souhlasím a zároveň se domnívám, že čtyři roky jsou příliš tvrdým postihem pro toho, kdo se dopingového poklesku dopustil poprvé. Každý by měl mít právo na druhou šanci a pokud je sportovec čtyři roky odstřižen od veškeré finanční podpory ze strany svých národních asociací a sponzorů, nemůže kvalitně trénovat a připravit se tak na svůj návrat, jen těžko druhou šanci dostane. Dokáží si představit, že většina sportovců se po obdržení čtyřleté sankce již nikdy k vrcholovému sportu nevrátí a přijde tak o své živobytí.

4.1.4 Kodex 2021

V roce 2019 byl na listopadové konferenci v polských Katovicích definitivně schválen nový Světový antidopingový Kodex včetně jeho součástí, který vejde v platnost od 1.1. 2021.³⁴³⁵ Kodex 2021 pokračuje v trendu přísnějších trestů pro ty, jež úmyslně porušují antidopingová pravidla. WADA ve svém prohlášení z katovické konference

³¹ EXNER, J. *The Anti-doping and athlete's rights under EU law: Four-year period of ineligibility as disproportionate sanction?* International Sports Law Journal [online]. 2018 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/323400872_Antidoping_and_athletes%27_rights_under_EU_la_w_four-year_period_of_ineligibility_as_disproportionate_sanction.

³² Tamtéž.

³³ Viz. případ českého rychlostního kanoisty Jana Štěrbu, kdy dopingová komise Mezinárodní kanoistické federace (ICF) shledala dne 9. července 2012 Jana Štěrbu vinným z dopingového trestného činu za užití beta-methylfenylethylaminu, přestože látka nebyla na seznamu zakázaných látek, vydaném ICF.

³⁴ *Kodex 2021 a jeho standardy budou účinné k 1. 1. 2021*. Antidoping.cz [online]. 2020 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/kodex-2021>.

³⁵ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2021*. wada-ama.org [online]. 2021 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/resources/the-code/2021-world-anti-doping-code>.

uvedla, že si uvědomuje stále sofistikovanější strategie a technologie používané k nezákonnému zvyšování sportovní výkonnosti. Zároveň uznává, že v boji proti dopingů ve sportu je nanejvýš důležité respektovat práva sportovců, zohlednit vyjádření jejich názorů a příspěvků a je přesvědčena o tom, že nová verze Kodexu a mezinárodních standardů bude nadále pohánět další pokrok.³⁶

Kodex 2021 opět stanovuje 4 roky coby výchozí dobu sankce za 1. úmyslné porušení, stejně jako je tomu v aktuálně platném znění Kodexu 2015. Nad rámec toho však návrh opět zavádí v čl. 10.4 možnost jejího prodloužení na základě přitěžujících okolností až o dva roky, podobně jako v Kodexu 2009. Čl. 10.4 Kodexu 2021 uvádí, že pokud Antidopingová organizace v individuálním případě zjistí porušení antidopingového pravidla kromě porušení článku 2.7 (Obchodování nebo pokus o obchodování), 2.8 (Podání nebo pokus o podání), 2.9 (Spoluvina) nebo 2.11 (Jednání sportovce nebo jiné osoby napomáhající bránění nahlášení příslušným orgánům), kdy jsou přítomny přitěžující okolnosti, které opodstatňují uložení lhůty zákazu činnosti vyšší než standardní sankce, pak se jinak použitelná doba zákazu činnosti zvýší o další období zákazu činnosti až o dva roky v závislosti na závažnosti porušení a povaze přitěžujících okolností, pokud Sportovec nebo jiná osoba může prokázat, že se vědomě nedopustil porušení antidopingového pravidla.³⁷ V důsledku toho budou moci příslušné orgány rozhodnout o prodloužení sankce za porušení pravidel 2.1, 2.2 nebo 2.6 až o dva roky, což znamená možnost prodloužení sankce za první porušení až na 6 let zákazu činnosti.

Zmírnění doby zákazu činnosti umožní články 10.7 a 10.8. Čl. 10.7 nabídne možnost neuložení, zkrácení nebo pozastavení doby zákazu činnosti na základě Významné pomoci při odhalení nebo prokázání porušení antidopingových pravidel (čl.10.7.1), Přiznání porušení antidopingového pravidla při nedostatku dalších důkazů (čl. 10.7.2) nebo Použití více důvodů pro snížení sankce (10.7.3). Zcela nový čl. 10.8 *Dohody o nakládání*

³⁶ *KATOWICE DECLARATION: Adopted by the Fifth World Conference on Doping in Sport.* wada-ama.org [online]. 2019 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/katowice_declaration__2019_world_conference_on_doping_in_sport_-_nov_6_final.pdf.

³⁷ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2021.* Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2021_code.pdf.

s výsledky umožní také roční zkrácení za některá porušení antidopingových pravidel na základě včasného přiznání a souhlasu se sankcí (10.8.1).³⁸

I přes možnost zkrácení na základě výše uvedených článků nemohu se čtyřletou sankcí zákazu činnosti souhlasit. Možnost jejího prodloužení a udělení až šestiletého zákazu činnosti pak vnímám jako likvidační a domnívám se, že na další kariéru sportovce má stejný dopad jako sankce doživotní.

4.2 Zásada přiměřenosti trestu

Zásada přiměřenosti trestu je mezinárodně uznávanou obecnou právní zásadou, kterou nalezneme v mnoha oborech práva a je velice důležitá pro poměrování sankcí.³⁹ Exner ve svém článku⁴⁰ uvádí, že dodržování mezinárodně uznávaných obecných právních zásad, které zahrnují pojmy přiměřenosti sankcí a zákazu nepřiměřeně přísných sankcí, je podmínkou k provádění antidopingových předpisů a prosazování Kodexu 2015, jakož i Kodexu 2021, který vstoupí v platnost od 1. ledna roku 2021.⁴¹ Pevné sankční rámce Kodexu 2015 i Kodexu 2021 upřesňují délku základní doby zákazu činnosti pro každé porušení antidopingových pravidel a uvádějí vyčerpávající výčet okolností pro jeho zrušení, zkrácení nebo pozastavení.^{42,43} Nicméně Exner uvádí, že existují důležité prvky, které rozhodovací orgány nemusí při ukládání sankcí brát v úvahu.⁴⁴ Jak Kodex 2015, tak Kodex 2021 podle něj brání tomu, aby se rozhodovací panely zabývaly takovými otázkami, jako je účinek zakázané látky nalezené v těle sportovce, závažnost atletovy chyby ovlivněná věkem, vzděláním a celkovou situací sportovce způsobem, který by byl posuzován podle státního práva. Totéž platí pro účinek zákazu činnosti na kariéru

³⁸ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2021*. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2021_code.pdf.

³⁹ European Commission, *1 August 2002.COMP/38158, Meca-Medina and Majcen v. International Olympic Committee* [online]. 2002 [cit. 2020-10-27] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:62002TJ0313>.

⁴⁰ EXNER, J. *Fixed sanction frameworks in the World Anti-Doping Codes 2015 and 2021: Can hearing panels go below the limits in the pursuit of proportionate punishments?* The International Sports Law Journal [online]. Springer, 2020 [cit. 2020-10-30].

⁴¹ Tamtéž.

⁴² *WORLD ANTI-DOPING CODE 2015*. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada-2015-world-anti-doping-code.pdf>.

⁴³ DAVID, P. *A Guide to the World Anti-Doping Code: A Fight for the Spirit of Sport*. 3rd edition. Eldon Chambers, New Zealand: Cambridge University Press, 2017. ISBN 9780511763397, p. 328–462.

⁴⁴ EXNER, J. *Fixed sanction frameworks in the World Anti-Doping Codes 2015 and 2021: Can hearing panels go below the limits in the pursuit of proportionate punishments?* The International Sports Law Journal [online]. Springer, 2020 [cit. 2020-10-30].

sportovce, a tedy na jeho profesní a osobní rozvoj.⁴⁵⁴⁶ V důsledku toho však různě závažná porušení antidopingových pravidel mohou vést ke stejným důsledkům, což se zdá být v rozporu se zásadou přiměřeného trestu, zejména s individualizací nebo personalizací sankcí, jakož i s rovností sportovců nebo jiných osob na celém světě.⁴⁷

Podle Jeana-Paula Costy několik vnitrostátních ústavních soudů a mezinárodních soudů jasně rozhodlo, že nepřiměřený trest, zejména pokud jde o délku trestu (nebo jeho výši), je protiprávní.⁴⁸ Takový je postoj francouzské Ústavní rady,⁴⁹ takové stanovisko vydal i Nejvyšší soud Spojených států.⁵⁰ Dále uvádí, že čl. 49 odst. 3 Listiny základních práv Evropské unie, která má od 1. prosince 2009 závaznou právní sílu, výslovně prosazuje zásadu proporcionality trestů. Samozřejmě se to týká pouze trestněprávních záležitostí, ale Costa uznává, že není bezpečné tvrdit, že by se zásada neměla vztahovat na sankce obecně, včetně sportovních sankcí v případě porušení antidopingových pravidel.⁵¹

Přiměřenost čtyřleté sankce zákazu činnosti za 1. porušení je velkým tématem a existují na ní rozdílné názory. Jedna strana odborníků tvrdí, že sankce přiměřená je, druhá má za to, že je tomu přesně naopak. Ve zbytku kapitoly shrnu tyto dva názorové proudy očima výše zmíněných odborníků, kteří mají pro tu nebo onu variantu z mého pohledu silné argumenty.

⁴⁵ BADDELEY, M. *The extraordinary autonomy of sports bodies under Swiss law: lessons to be drawn*. The International Sports Law Journal [online]. Springer, 2020 [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/s40318-019-00163-6>.

⁴⁶ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2021*. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2021_code.pdf.

⁴⁷ EXNER, J. *Fixed sanction frameworks in the World Anti-Doping Codes 2015 and 2021: Can hearing panels go below the limits in the pursuit of proportionate punishments?* The International Sports Law Journal [online]. Springer, 2020 [cit. 2020-10-30].

⁴⁸ COSTA, J.P. *Legal opinion regarding the draft 3.0 revision of the World Anti-doping Code* [online]. Strasbourg, 2013 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/WADC-Legal-Opinion-on-Draft-2015-Code-3.0-EN.pdf>.

⁴⁹ Conseil Institutionnel. *Décision n° 88-248 DC du 17 janvier 1989* [online]. 1989 [cit. 2020-11-08] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:62002TJ0313>.

⁵⁰ US Supreme Court. *Decision N° 01-1289 dated April 7, 2003* [online]. 2003 [cit. 2020-11-08] Dostupné z: <https://caselaw.findlaw.com/us-supreme-court/538/408.html>.

⁵¹ COSTA, J.P. *Legal opinion regarding the draft 3.0 revision of the World Anti-doping Code* [online]. Strasbourg, 2013 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/WADC-Legal-Opinion-on-Draft-2015-Code-3.0-EN.pdf>.

4.2.1 Čtyři roky jako přiměřený nástroj

Na žádost WADA zkoumal otázku slučitelnosti několika ustanovení návrhu Kodexu 2015 s uznávanými zásadami mezinárodního práva a lidských práv právní odborník Jean-Paul Costa.⁵² Jednou ze zkoumaných byla také otázka slučitelnosti ustanovení týkajících se sankcí, zejména ustanovení čl. 10.2 Kodexu 2015 s výše uvedenými zásadami. Ve svém posouzení Costa uvedl, že princip přiměřeného trestu má širší rozsah působnosti, než v oblasti trestněprávní a je důležité ho brát v potaz, aby nedošlo k nepřiměřenému, a tudíž nespravedlivému omezení osobní nebo profesní svobody.⁵³ Uznává, že sankce (nebo tresty) nesmí být automatické a musí být upravitelné podle okolností, což je zásadou individualizace a personalizace sankcí a trestů.⁵⁴ Podle něj však sankce, uvedené v Kodexu 2015, nejsou automatické, protože nabízí možnost nastavení délky trestu díky posouzení hned několika okolností, kterými jsou povaha zakázané látky, závažnost individuálního zavinění, chování v průběhu řízení nebo dokonce věku sportovce. Navíc se domnívá, že není možné výrazně zvýšit zohlednění individuálních okolností, protože se sportovci na mezinárodní úrovni musí být zacházeno stejně a bylo by rovněž nespravedlivé zacházet odlišně se sportovci, kteří užili stejnou zakázanou látku například jen proto, že provozují rozdílné sporty.⁵⁵ Systém uvedený v revidovaném návrhu Kodexu 2015 prý zaručuje rovnost zacházení se všemi sportovci, neboť kritéria použitelná na dobu trvání nezpůsobilosti jsou objektivní a nevedou k jejich diskriminačnímu rozlišování.

Costa se dále zabýval tím, zda je ustanovení čl. 10.2 Kodexu 2015 v souladu s dodržováním mezinárodních zásad v oblasti lidských práv. Uvedl, že judikatura štrasburského soudu nenabízí absolutní jasnost v této otázce a Čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), týkající se spravedlivého procesu v trestních věcech, ani článek 7, který stanoví zásady zákonnosti a zákazu zpětné účinnosti trestů, výslovně nezmiňují závažnost sankcí nebo jejich nezbytnost, či dokonce jejich přiměřenost ve vztahu k zavinění.⁵⁶⁵⁷

⁵² Costa 2013, str. 9.

⁵³ Costa 2013, str. 8.

⁵⁴ Costa 2013, str. 8.

⁵⁵ Costa 2013, str. 9.

⁵⁶ Costa 2013, str. 8.

⁵⁷ 209/1992 Sb. *Úmluva o ochraně lidských práv a základních práv a základních svobod*. *Zakonyprolidi.cz* [online]. 1992 [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-209>.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že Costa pokládá návrh Kodexu 2015 za relativně mírný a nepovažuje ho za nepřiměřený. Podle něj zvýšení sankce nepostačuje k přesunu sankcí do oblasti trestněprávní a i přes zvážení všech okolností se domnívá, že revidovaný návrh čl. 10 odst. 2 (Verze 3.0) je v souladu se zásadami mezinárodního práva a lidských práv.⁵⁸

4.2.2 Čtyři roky jako nepřiměřený nástroj

Již několikrát jsem zmínila, že jako bývalá sportovkyně vnímám čtyřletou suspendaci jako nepřiměřenou. Stejný názor zastávají i odborníci Mašek⁵⁹, Petržela⁶⁰ a Exner⁶¹, jehož argumenty bych zde ráda shrnula. Exner sice uznává, že omezující účinky čtyřletého zákazu činnosti jsou vlastní sledování legitimních cílů ze strany WADA,⁶² zároveň se však domnívá, že období nezpůsobilosti vytváří nerovnováhu mezi zájmy a hodnotami WADA, zakotvenými ve čtyřletém období nezpůsobilosti na jedné straně a právy sportovců podle práva EU na straně druhé.⁶³

Schopnost čtyřleté sankce odradit sportovce od porušování pravidel vnímá Exner jako přinejmenším pochybnou a tvrdí, že takto nastavená délka trestu představuje nepřiměřené omezení práv, která sportovcům plynou z práva EU jako občanům, pracovníkům, osobám samostatně výdělečně činným nebo podnikům. Podle práva EU mají sportovci obecně právo volně se pohybovat mezi členskými státy EU, aby mohli vykonávat hospodářskou činnost a účastnit se spravedlivé hospodářské soutěže. Čtyřletý zákaz však podle něj sportovcům znemožňuje provozovat jejich sport po nepřiměřeně dlouhou dobu, a tudíž jim upírá jejich práva zaručená právem EU. Podle něj ani jinak legitimní cíle ochrany základního práva sportovců na účast ve sportu bez dopingu,

⁵⁸ Costa 2013, str. 10.

⁵⁹ MAŠEK, J. *Současné antidopingové sankce: nepřiměřený zásah do práv sportovců?* [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-05-06]. UNIVERZITA KARLOVA, Právnická fakulta.

⁶⁰ PETRŽELA, J. *Compliance Assessment of Sanctions for Anti-doping Rules Violation with EU Law* [online], Brno, 2018 [cit. 2020-05-20]. MASARYKOVA UNIVERZITA, Právnická fakulta.

⁶¹ Jan Exner je právník, který se specializuje jak na právo ve sportu, tak právo Evropské unie. Lze tedy předpokládat, že nahlíží na otázku přiměřenosti komplexně.

⁶² V případě Kodexu 2015 byli těmito cíli přísnější potrestání úmyslných podvodníků, a také odrazení sportovců a dalších osob od užívání zakázaných látek a používání zakázaných metod.

⁶³ EXNER, J. *The Anti-doping and athlete's rights under EU law: Four-year period of ineligibility as disproportionate sanction?* International Sports Law Journal [online]. 2018 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/323400872_Antidoping_and_athletes%27_rights_under_EU_law_four-year_period_of_ineligibility_as_disproportionate_sanction.

podporu zdraví, spravedlnost a rovnost sportovců z celého světa,⁶⁴ neospravedlňují tak přísný trest a omezení práv sportovců. Ve svém článku⁶⁵ poukazuje na případ Meca-Medina & Majcen, týkající se dvou profesionálních dálkových plavců, kteří kvůli pozitivnímu testu na nandrolon při Světovém poháru v dálkovém plavání v roce 1999, byli suspendováni dopingovou komisí Mezinárodní plavecké federace (dále jen „FINA“) a následně CAS na dobu čtyř let.⁶⁶ Oba plavci podali 30. května 2001 stížnost u Evropské komise, kde se dovolávali porušení pravidel hospodářské soutěže zaručených současným článkem 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a volného pohybu služeb podle článku 56 SFEU.⁶⁷ Evropská komise po analýze sporných antidopingových pravidel zamítla stížnost plavců rozhodnutím ze dne 1. srpna 2002 s konstatováním, že celkově tato pravidla nejsou v rozporu se zákazem podle čl. 101 SFEU. Stejně tak zamítl stížnost i Tribunál, ke kterému se sportovci odvolali.⁶⁹

David Meca Medina a Igor Majcen pokračovali ve svém právním sporu a odvolali se k Evropskému soudnímu dvoru (dále jen „ESD“).⁷⁰ Přestože ESD jejich žalobu zamítl, jeho rozhodnutí bylo v otázce přiměřenosti stěžejní neboť uznal, že antidopingová pravidla by se mohla ukázat jako nepřiměřená mimo jiné z důvodu přísnosti sankcí.⁷¹ Dále potvrdil, že unijní právo se vztahuje na antidopingová pravidla. Skutečnost, že pravidlo má čistě sportovní povahu podle něj nemá za následek, že osoba vykonávající činnost, která je upravena tímto pravidlem nebo subjekt, který je stanovil, jsou vyňaty z oblasti působnosti Smlouvy.⁷² Pokud dotčená sportovní činnost spadá do působnosti Smlouvy, podléhají podmínky pro její výkon všem povinnostem, které vyplývají z ustanovení Smlouvy. Z toho vyplývá, že pravidla, která upravují sportovní činnost, musí

⁶⁴ 2016 *Anti-Doping Testing Figures*. Wada-ama.org [online]. 2016 [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2016_anti-doping_testing_figures.pdf.

⁶⁵ EXNER, J. *The Anti-doping and athlete's rights under EU law: Four-year period of ineligibility as disproportionate sanction?* International Sports Law Journal [online]. 2018 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/323400872_Antidoping_and_athletes%27_rights_under_EU_law_four-year_period_of_ineligibility_as_disproportionate_sanction.

⁶⁶ *C-519/04 P, Meca-Medina and Majcen v Commission*, 2006. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=45242&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15044705>.

⁶⁷ Tamtéž.

⁶⁸ *C 326/47 Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění)*. Eur-lex.europa.eu [online]. 2012 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=FI>.

⁶⁹ European Commission. *COMP/38158, Meca-Medina and Majcen v. International Olympic Committee*, para 69.

⁷⁰ Tamtéž, para 69.

⁷¹ Tamtéž, para 48.

⁷² Tamtéž, para 27.

splňovat požadavky ustanovení Smlouvy, jejichž cílem je zejména zajistit volný pohyb pracovníků, svobodu usazování, volný pohyb služeb nebo spravedlivou hospodářskou soutěž.⁷³ ESD zároveň uznal, že sporné antidopingové předpisy omezují svobodu jednání sportovců, a tím omezují jejich práva vyplývající z unijního práva.⁷⁴ Právě tento rozsudek byl podle Exnera důležitým krokem k lepšímu a pružnějšímu posouzení slučitelnosti sportovních pravidel s právem EU.⁷⁵ V současné době musí sportovní řídicí orgány prokázat, že jakékoli sportovní pravidlo, které omezuje hospodářskou soutěž nebo volný pohyb osob má účinky, které jsou přiměřené jeho legitimním cílům.

Výše zmínění odborníci zdaleka nejsou jediní, kdo argumentuje ve prospěch nebo proti přiměřenosti čtyřleté sankce za první porušení. Jelikož na problematiku nahlížím spíše optikou sportovní, je pro mě však nejdůležitější, co si o přiměřenosti myslí samotní sportovci. Právě to bude náplní následující kapitoly, kde představím výsledky mnou provedeného výzkumu.

⁷³ *Meca-Medina and Majcen v. International Olympic Committee*, para 29.

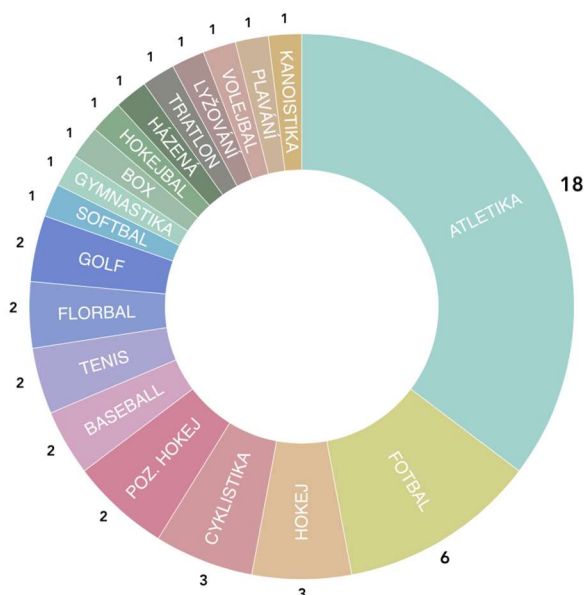
⁷⁴ Tamtéž, para 45.

⁷⁵ EXNER, J. *Fixed sanction frameworks in the World Anti-Doping Codes 2015 and 2021: Can hearing panels go below the limits in the pursuit of proportionate punishments?* The International Sports Law Journal [online]. Springer, 2020 [cit. 2020-10-30].

5. PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMU

Výzkumu se zúčastnilo celkem 50 respondentů, z toho 12 žen a 38 mužů, zastupujících 19 různých sportů. Pro zaručení dostatečné diverzity vzorku jsem vybírala sportovce různých věkových kategorií od 18 do 45 let, z nichž každý měl v době výzkumu podepsanou profesionální smlouvu. Dotazník byl zaslán jmenovitě na e-maily sportovců. Jeho návratnost byla díky adresnosti a dostatečnému časovému předstihu 87,7 %, přičemž návratnost zde bereme jako poměr rozeslaných a vyplněných dotazníků. Pro lepší přehled jsem data uspořádala do grafů, ve kterých jsou prezentovány i odpovědi respondentů na jednotlivé otázky. Graf níže zobrazuje všech 19 sportů obsažených ve výzkumu a počet respondentů, kteří odpověděli na dotazník v rámci konkrétního sportu.

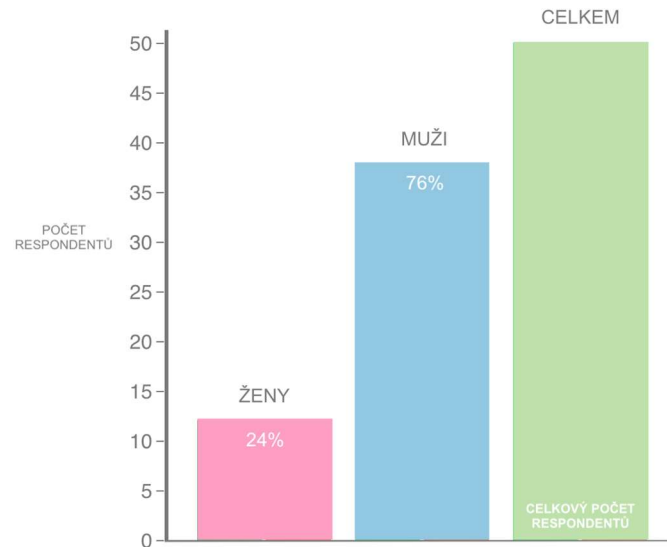
Graf č. 1: Počet zástupců jednotlivých sportů

Zdroj: Vlastní šetření (2020)

Přestože se výzkumu zúčastnilo pouze 12 žen, jeho výsledky tím nebyly nijak zkresleny. Ve většině případů se jejich názory zcela shodovaly s názory mužů. Rozhodla jsem se ke každé otázce mimo graf s celkovým vyhodnocením odpovědi všech respondentů uvést i srovnání odpovědí žen, mužů a celého vzorku.

Graf č. 2: Procentuální zastoupení žen a mužů ve výzkumu

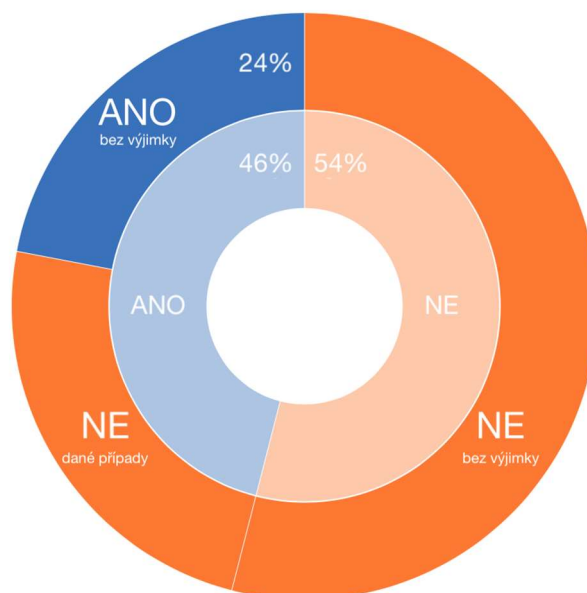
Zdroj: Vlastní šetření (2020)

5.1 Kvantitativní výzkum

Jak jsem již zmiňovala, dotazník byl založen pouze na třech otevřených otázkách, z důvodu časové vytíženosti sportovců a udržení jejich pozornosti. Voleny byly tak, aby obsahovaly všechny postoje sportovců relevantní k posouzení přiměřenosti či nepřiměřenosti čtyřleté sankce za první porušení.

Otázka č. 1: Přijde Vám čtyřletá sankce za 1. porušení přiměřená?

Graf č. 3: Otázka přiměřenosti čtyřleté sankce

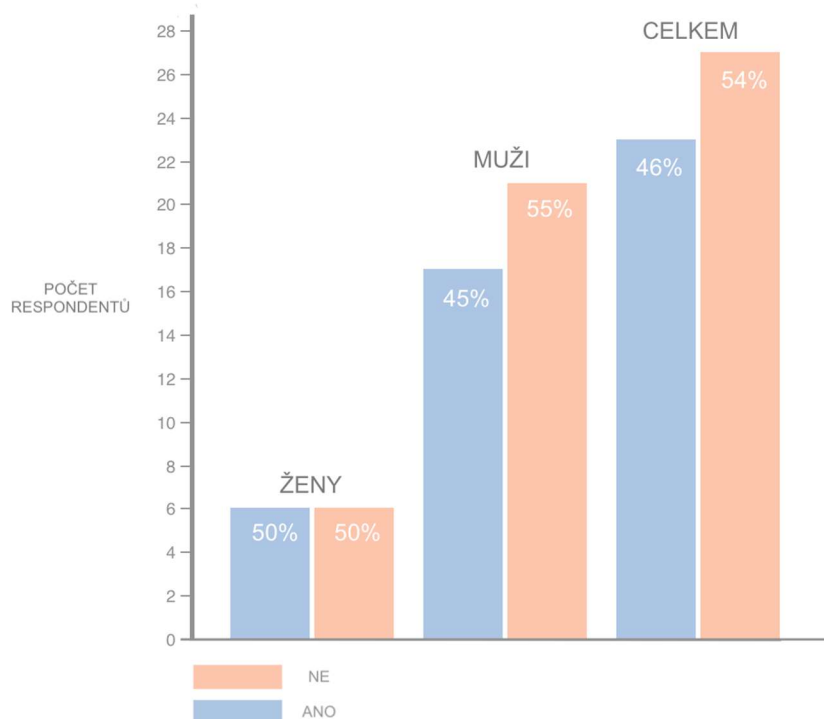

Zdroj: Vlastní šetření (2020)

Odpověď na tuto otázku byla celkem vyrovnaná, 46 % respondentů vnímá čtyřletou sankci za 1. porušení jako přiměřenou a 54 % ji pokládá za příliš přísný metr pro někoho, kdo poprvé pochybil. 48 % těch, kdo vnímají sankci jako přiměřenou, ale dodalo, že jde o přiměřený trest pouze tehdy, nejedná-li se o nerozvážené užití látky ne tak závažného charakteru. Pokud tyto přičteme ke zbylým sportovcům, kteří vnímají sankci jako čistě nepřiměřenou, zjistíme, že pouhých 24 % dotazovaných vnímá sankci jako přiměřenou bez výjimky.

Pokud WADA při tvorbě nového Kodexu brala v potaz postoj sportovců k délce udílení sankce jak uvádí, nepříjde mi výše prezentovaný výsledek jako jednoznačný důkaz, že většina sportovců si ponechání čtyřleté sankce a tím pádem přísnějšího postihu opravdu přeje.

Graf č. 4: Otázka přiměřenosti čtyřleté sankce pohledem žen a mužů

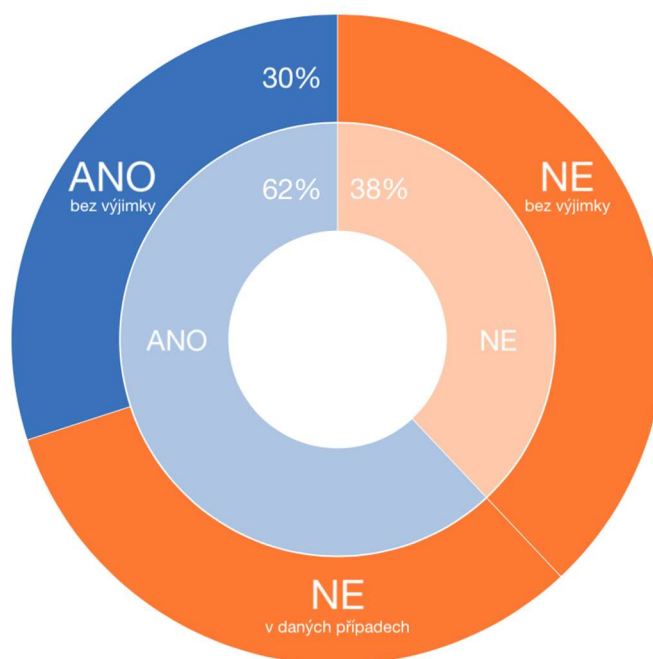

Zdroj: Vlastní šetření (2020)

Z tohoto grafu lze vyčíst, jak hlasovali muži a ženy samostatně ve vztahu k celkovému výsledku, který byl znázorněn již v grafu výše, konkrétně v jeho vnitřním, světlém kruhu. Tento případ byl jediným, kdy výsledek u žen byl jiný než u mužů, rozdíl však nebyl nijak závratný. Zatímco u žen byla odpověď na otázku přiměřenosti zcela vyrovnaná, u mužů vnímá čtyřletý zákaz činnosti jako nepřiměřený nadpoloviční většina. Domnívám se, že vzhledem k jednoznačnému výsledku po zahrnutí podmínek, které respondenti uváděli, nedošlo k jeho zkreslení z důvodu menší účasti žen ve výzkumu.

Otázka č. 2: Je ve Vašem sportu reálná šance vrátit se po čtyřech letech výpadku zpět k aktivní kariéře?

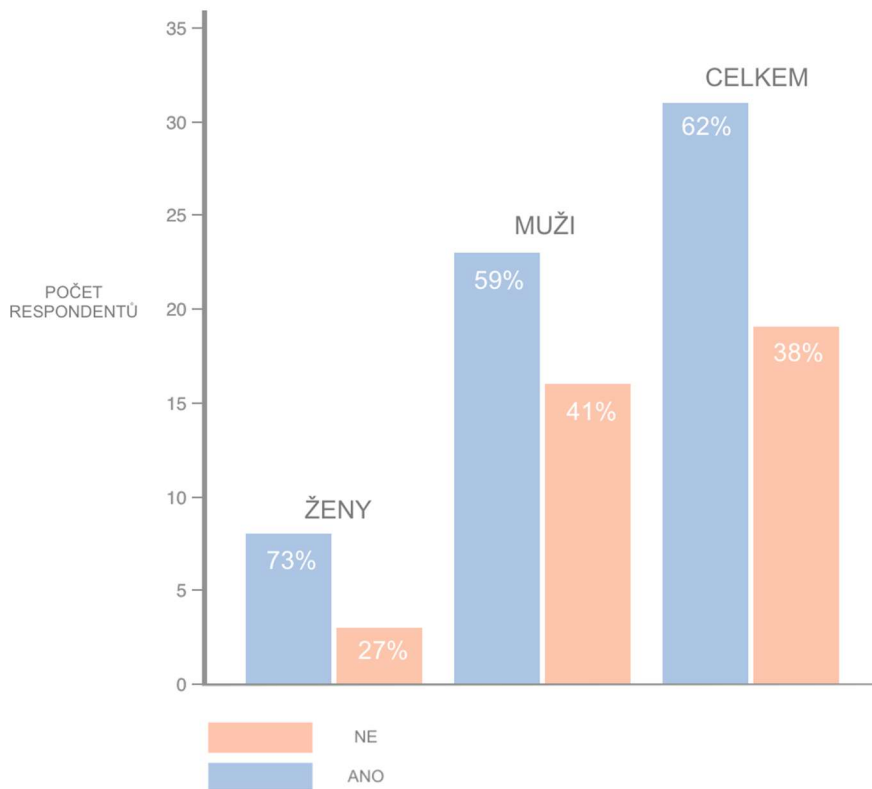
Graf č. 5: Šance na návrat ke kariéře po 4 letech výpadku

Zdroj: Vlastní šetření (2020)

Celkem 62 % sportovců odpovědělo, že reálná šance vrátit se zpět existuje. 52 % z nich, tedy více než polovina sportovců, jenž si myslí, že vrátit se lze uvedla, že je návrat možný jen v určitých případech, konkrétně zvládnutí finanční situace v době, kdy sportovec nemůže vykonávat svou činnost, udržení motivace a udělení sankce ve věku, kdy má sportovec větší část kariéry stále před sebou. Pokud z respondentů, kteří si myslí, že je reálné vrátit se zpět odebereme ty, kteří se domnívají, že je tak možné učinit pouze v uvedených případech, získáme pouhých 30 %, kteří se domnívají, že sportovec je vždy schopen vrátit se po čtyřleté pauze zpět k aktivní kariéře.

Graf č. 6: Šance na návrat ke kariéře po 4 letech výpadku pohledem žen a mužů

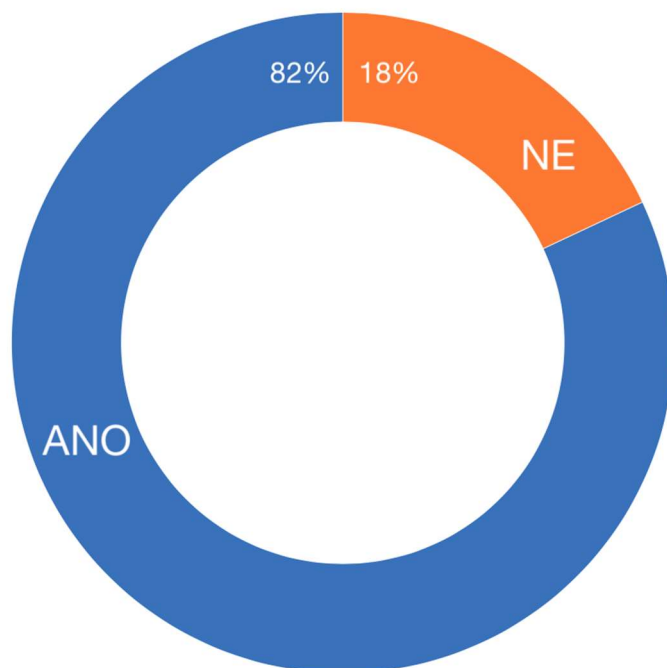

Zdroj: Vlastní šetření (2020)

Zde opět můžeme vidět, jak hlasovaly jednotlivé skupiny respondentů, tedy ženy a muži samostatně v porovnání s celkovým výsledkem. Z grafu vyplývá, že ženy si podobně jako muži myslí, že reálná šance návratu k aktivní kariéře existuje. Zároveň shodně udávali i podmínky, které musí platit, aby byl návrat realizovatelný. Obě skupiny si byly vědomy toho, že bez splnění výše uvedených podmínek je návrat zpět v podstatě nemožný nebo velmi obtížný.

Otázka č. 3: Kdybyste obdržel/a čtyřletý trest, zvažoval/a byste konec kariéry?

Graf č. 7: Zvážení konce kariéry při obdržení čtyřleté sankce

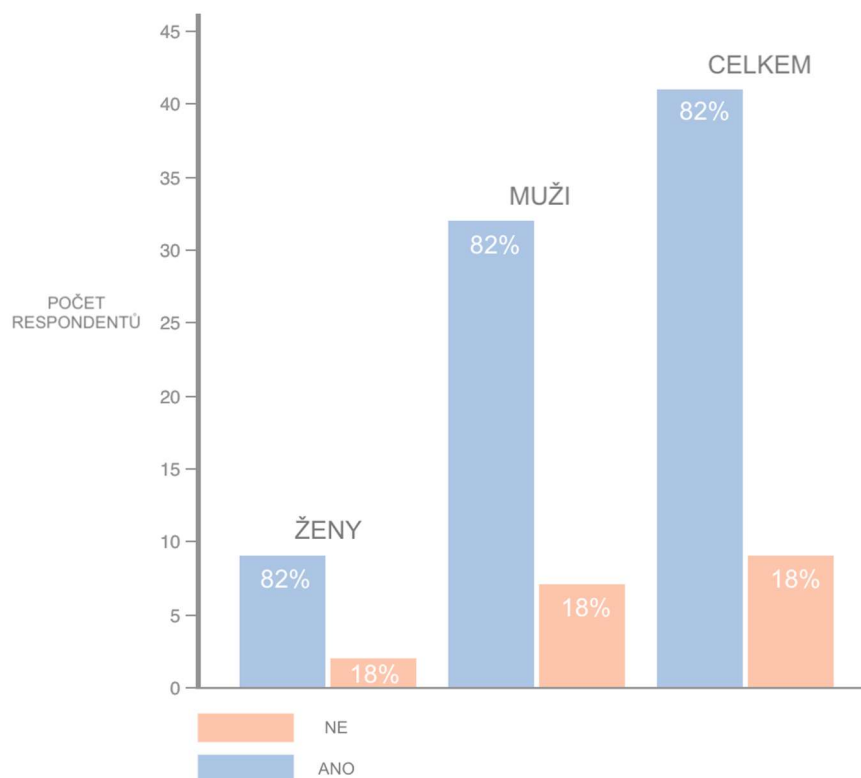

Zdroj: Vlastní šetření (2020)

Odpověď na 3. otázku byla jednoznačná a z mého pohledu alarmující. Celých 82 % dotazovaných by po obdržení čtyřleté sankce ukončilo kariéru. Nejčastěji by tak učinili kvůli finanční nejistotě, vyššímu věku a ztrátě motivace. Někteří z nich také zmiňovali etickou hodnotu, tedy že v případě pozitivního nálezu už by se z principu nechtěli nikdy před soupeři a fanoušky ukázat.

Podle mě by účelem sankce nemělo být ukončení kariéry těch, jež se poprvé dopustili porušení antidopingových pravidel. Od toho je tu doživotní sankce, která má ukončit kariéru těch, jež se jejich porušení dopouští opakovaně a vědomě. Systém sankcí by měl být nastaven tak, aby sportovce od dopingu odradil, ale zároveň tak, aby ti, kdo pochybili poprvé, měli možnost poučit se ze svých chyb a vrátit se zpět ke svému zaměstnání.

Graf č. 8: Zvážení konce kariéry při obdržení čtyřleté sankce pohledem mužů a žen

Zdroj: Vlastní šetření (2020)

Jak je vidět na tomto grafu, v případě rozhodnutí o konci kariéry muži a ženy hlasovali zcela shodně. Znamená to tedy, že po obdržení čtyřletého trestu by kariéru ukončila jak většina mužů, tak většina žen, konkrétně se jedná o 82 % dotázaných z každé skupiny.

5.2 Kvalitativní výzkum

Kvantitativní výzkum zahrnoval pouze sportovce, kteří nikdy žádnou sankci neobdrželi. Pro úplnost výzkumu jsem se chtěla zeptat i těch, kdo si zákazem činnosti prošli nebo prochází, protože lze předpokládat jejich odlišný pohled na přiměřenost sankce. Podařilo se mi uskutečnit rozhovor se sportovci, kteří obdrželi čtyřletý zákaz činnosti i těmi, jimž byl původně čtyřletý zákaz snížen. Výzkum zároveň zahrnuje sportovce, jež zakázanou látku užíli vědomě i nevědomě. V souladu s pravidly vymezenými nařízením Evropské Unie č. 2016/679 a zákonem č. 110/2019 Sb.

– o zpracování osobních údajů byly všechny níže uvedené rozhovory anonymizovány.

a) Rozhovory se sportovci, kterým byla udělena čtyřletá sankce zákazu činnosti

Rozhovor 1:

V roce 2016 jste obdržel čtyřletou sankci zákazu činnosti za užití Stanozolu a Clenbuterolu. Užil jste látku vědomě?

„Ano látku jsem užil vědomě.“

Jaké byly Vaše důvody k užití zakázané látky?

„Užil jsem ji ze zvědavosti, hlavním důvodem k požití látky bylo zhubnutí podkožního tuku.“

Snažil jste se proti rozhodnutí o zákazu činnosti nějak hájit? Pokud ano, jak probíhalo financování obhajoby?

„Ano, pokusil jsem se. Byl jsem na disciplinární komisi, která mi řekla, že pokud jim poskytnu veškeré informace např. kde jsem látky koupil, kdo mi je doporučil a vše co budou chtít, tak mi zmírní trest. Rozhodl jsem se, že tak učiním. Poté jsem byl pozván k disciplinárnímu jednání, kde jsem jim vše předal. Bohužel jsem dostal i tak plnou sankci 4 roky.“

Váš trest na konci roku vyprší, chystáte se pokračovat v kariéře?

„Určitě se nechystám v kariéře pokračovat.“

Jakou jste zvolil alternativu?

„Rozhodnul jsem se místo cyklistiky cestovat. Odcestoval jsem do Austrálie, kde jsem byl 2 roky.“

Kdyby vám jej snížila třeba na 2 roky, zvažoval byste návrat?

„V tom případě bych o tom určitě uvažoval, ale jak by to dopadlo teď už říct stoprocentně nemohu.“

Jak nahlížíte na čtyřletý trest? Přijde Vám přiměřený?

„V mé situaci, vzhledem k množství, které jsem užil a s ohledem k tomu, že jsem to zkusil mimo závodní sezónu a užil jsem něco, co mělo podpořit spíše hubnutí než k získání většího výkonu, mi přijde trest dost vysoký.“

V případě tohoto rozhovoru se jednalo o velmi mladého, nadějného sportovce, který mohl mít celou kariéru před sebou. Velmi mě proto šokovalo, že se rozhodl kariéru ukončit. Ještě více, že by tak možná neučinil, kdyby doba trestu byla kratší.

Rozhovor 2:

V roce 2017 jste obdržel čtyřletou sankci zákazu činnosti za užití metandienonu a oxandrolonu. Jaké byly Vaše důvody k užití zakázané látky?

„Důvod byl takový - měl jsem dlouhé zranění s ramenem, se kterým jsem byl na operaci a hned vzápětí jsem měl problémy s kotníkem. Využil jsem toho, že je přípravné období, nemám turnaj a mám možnost díky tomu rychleji nabrat formu a urychlit rekonvalescenci táhlých zranění.“

Snažil jste se proti rozhodnutí o zákazu činnosti nějak hájit? Pokud ano, jak probíhalo financování obhajoby?

„Nesnažil jsem se hájit. Nějakou výpověď jsem podal, ale ta stejně u poroty neobstála. Musel jsem to prostě přijmout takové, jaké to bylo. Nic jsem s tím už dělat nemohl.“

Ukončila tato aféra Vaši kariéru?

„Ano, ukončilo mi to kariéru, ale ne trénování. Tento rok, jelikož už je polovina trestu za mnou, jsem podal odvolání na prominutí trestu. Na vyjádření stále čekám. Kdyby to šlo, rád bych se k zápasu vrátil.“

Takže Vás konec kariéry mrzí. Co se chystáte dělat/děláte nyní?

„Naopak - všechno zlé je k něčemu dobré. Našel jsem si stabilní zaměstnání, u kterého se dokážu sám i v pracovní době připravovat a to jak po fyzické, tak silové stránce. Za to jsem opravdu rád. I když to není přímo zápasnický trénink, po 20 letech trénování věřím, že jsem schopný se stále ještě vrátit do formy.“

Jak nahlížíte na čtyřletý trest? přijde Vám přiměřený?

„Jak na to nahlížím? Musím brát v potaz, že mi našli dvě zakázané látky, takže trest je v mém případě přiměřený. Musím proto stát nohama pevně na zemi. Na druhou stranu, kdyby ten trest byl o něco kratší, určitě bych se nezlobil. Kdyby to bylo na mně, nastavil bych dvouletý trest a hlavně bych bral ohled na to, jestli sportovce chytanou na soutěži nebo na tréninku v přípravném období před Vánocemi, kdy nejsou soutěže.“

Je logické, že suspendovaní sportovci se ve valné většině budou dožadovat spíše mírnějšího trestu. Na druhou stranu si nemyslím, že v tomto konkrétním případě by sportovec měnil názor na přiměřenost sankce jen kvůli tomu, že sám trest obdržel. Překvapilo mě s jakým klidem svou roli přijal a jak se k celé situaci postavil.

b) Rozhovory se sportovci, jimž byla zkrácena čtyřletá sankce zákazu činnosti

Rozhovor 3:

V roce 2017 jste obdržel čtyřletou sankci zákazu činnosti za užití amfetaminu. Užil jste látku vědomě?

„Ne, neužil jsem látku vědomě. Do vyšetřování jsem ani nevěděl, že ji v sobě mám.“

Jak se látka do Vašeho těla dostala?

„V té době jsem při práci studoval dvě vysoké školy a před státnicema mi nebylo dobře, nešlo mi se učit a dostal jsem na to prášek, kterým byl adderall. Neznal jsem to, každopádně v učící skupině to brali všichni a já myslel, že je to něco jako guarana, kterou jsem používal dřív. Nenapadlo mě, že je to něco zakázaného.“

Snažil jste se proti rozhodnutí o zákazu činnosti nějak hájit? Pokud ano, jak probíhalo financování obhajoby?

„Dostal jsem trest 4 roky s tím, že mě strašili se zákazem do konce života. Lidi z dopingovky na mě tlačili, ať označím další hráče - co kdo používá a nebylo to nic příjemného. ČOV mě vyslechl a snížil mi trest na 2 roky s tím, že jsem to nepožil úmyslně. Každopádně se to ve mně našlo. Vše jsem financoval sám. Šlo hlavně o financování právníků, jelikož k trestu zákazu sportu jsem nedostal peněžitý trest.“

Rozhodl jste se tedy po vypršení dvouletého trestu pokračovat dál v kariéře?

„Od srpna roku 2019 se mohu opět účastnit týmových akcí a soutěžit. Snažím se vrátit do hry, ale po tak dlouhé pauze a v mém věku už to není tak jednoduché.“

Jak probíhala Vaše příprava během pauzy? Kde a jak jste trénoval?

„Jelikož jsem nemohl trénovat v žádném týmu a ani organizovaném sportu, tak příprava nebyla nic moc a člověk začne být hodně líný, jelikož tak dlouhý trest je pro sportovce zničující. O to je smutnější, když spoluhráči na jiném kontinentu mají tyto látky dovolené, a když mají na něco pozitivní nález, dostanou třeba 3 týdny stopku nebo pár měsíců. Zde u nás je sportovec potrestán tím, že nemůže dělat to, co ho baví, zničí mu to kariéru a je odstřižnut od týmu a kamarádů. Příprava probíhala ve fitness studiu a hodně jsem běhal venku.“

Jakým způsobem jste financoval přípravu?

„Ze svých peněz. Když se člověk připravuje na sezónu, tak je to jóga, plavání, posilovna, rehabilitace a wellness. To všechno jsem si musel hradit sám.“

Jak nahlížíte na čtyřletý trest? přijde Vám přiměřený?

„Když sportovec, pohybující se na svém vrcholu dostane čtyřletý trest, tak je to zničující. Na druhou stranu je hrozně těžké posoudit, jestli říká pravdu. Jestli to není klasický sypač, který si něco píchá aby byl rychlejší a silnější. Když jsem na párty, může mi někdo něco hodit do pití, aniž bych o tom věděl. Já jsem za adderall, který berou v Americe běžně studenti na učení nebo v práci, aby byli výkonnější, dostal 4 roky stejně jako někdo, kdo se cíleně zlepšuje. Líbilo se mi jednání ČOV, na které nepřišel nikdo z pozvaných (dopingovka ani fotbalová asociace). S ČOV se o tom alespoň dalo mluvit a vyslechli mě.“

Osobně se nemohu ztotožnit s tím, že mladý sportovec, který nerozvážně požil prášek na učení, by měl čelit stejné výši sankce jako někdo, kdo vědomě užívá zakázané látky ke zvýšení svého výkonu. Chápu, že sportovec by si měl hlídat vše, co do těla přijímá, ale zároveň je třeba říci, že v praxi je to pro něj velice náročné. Antidopingová pravidla jsou neúprosná a k jejich porušení stačí pouhá nepozornost, která se v mých očích nedá srovnat s úmyslným porušováním.

Rozhovor 4:

V roce 2016 Vám byla udělena čtyřletá sankce zákazu činnosti za údajné užití syntetického erythropoetinu. Látku jste ale vědomě neužil, je to tak?

„S čistým svědomím mohu říct, že jsem ji vědomě i nevědomky nepozřel. Jak si můžu být tak jistý, že jsem ji nemohl pozřít i nevědomky? Erythropoetin je látka, která se musí aplikovat přímo do žíly, a to si člověk uvědomit musí. Pro mě to bylo štěstí v neštěstí, jelikož díky tomuto faktu jsem si mohl být na 100% jistý, že bojuji za správnou věc a opravdu jsem čistý. Nedokážu si představit, kdyby se mi stala taková věc s látkou, kterou může člověk pozřít nevědomky. Musí být těžké poté vydat tolik energie na svou obhajobu a stále mít brouka v hlavě, jestli náhodou nebojuji za něco co jsem, i když nevědomky, udělal. Já si byl jistý, že je chyba v systému, to pro mě bylo zásadní.“

Snažil jste se proti rozhodnutí o zákazu činnosti nějak hájit? Jak probíhalo financování obhajoby?

„Proti rozhodnutí jsem se bránil ihned od začátku, jak popisuji výše, byl jsem si jistý na 100%. Štěstí v neštěstí bylo a je, že nejsem první ani poslední, kdo má stejný problém, tudíž je na světě už pár nezávislých vědců, kteří se snaží dokázat, že je tu opravdu nějaký problém. Díky tomu jsem byl v kontaktu se spoustou vědců po celém světě, kteří pro mě napsali nezávislé posudky, a to bez jakékoliv odměny. Dokonce jeden z norských vědců přijel do Prahy, aby mě mohl obhájit před olympijskou komisí, vše si platil sám, včetně letenky a ubytování. Dále jsem využil služeb právní kanceláře, ta je bohužel drahá a jediná možnost jak ji financovat bylo použití finančních prostředků mých rodičů. Dále jsem ještě musel platit pár tisíc euro samotné WADA, které jsem také financoval z finančních prostředků mých rodičů. Byl to ovšem případ v Německu, kdy německý mistr v přespolním běhu financoval vše ze svého, po utracení 10 000 euro to bohužel vzdal. Řekl mi k tomu krásnou věc: „Udělal jsem vše co jsem mohl k mé obhajobě, ale boj s WADA jako malý sportovec vyhrát nikdy nemůžu. Za rok dokončím medicínu a budu pomáhat lidem a samotné běhání mi zakázat nikdo nemůže.“

Ukončil trest Vaši kariéru?

„Rozhodně. Po roce boje s WADA jsem si byl jistý, že už nebojuji za to, abych mohl opět závodit, ale bojoval jsem jen pro to, abych dokázal, že je to problém se systémem jako takovým. Bohužel mě celý proces svrhнул do jakési šedi, kdy jsem nevěděl, co se sebou, začal jsem opravdu hodně pít a přestal sportovat. Nyní se snažím přestat pít, respektive mám to v plánu po ukončení Erasmu a budu se snažit zase sportovat. Už jen pro moji radost, na profesionální sport jsem zanevřel a nechci s ním už mít nikdy nic společného. Ale abych byl upřímný, uvědomil jsem si díky tomu spoustu věcí a začal si život užívat trochu jinak a když se na to podívám zpět, jsem za to, co se stalo nakonec asi i vděčný.“

Kdybyste místo čtyřletého trestu obdržel dvouletý, uvažoval byste o návratu?

„Když jsem poprvé viděl email s trestem 4 roky, nevěřil jsem tomu, že takový trest existuje. Byl jsem opravdu překvapen, ale celou dobu jsem si byl jistý, že to 4 roky nebudou a já dokážu, že jsem opravdu nevinný. Tudíž v mém případě jsem asi moc neviděl

rozdíl mezi čtyřmi lety a dvěma roky. Ale upřímně i 2 roky jsou celkem dlouhá doba, hlavně psychicky. Člověk celý život dře a je zvyklý na určitý řád. Když dostanete zákaz z ničeho nic (absurdní je opravdu i to, že nemůžete ani trénovat s týmem), opravdu nevíte co dělat a dostane vás to do silné deprese. Podle mě 2 roky nejsou likvidační, člověk se s tím asi dokáže poprat, ale 4 roky jsou likvidační, nedokážu si představit, jak silný psychicky člověk musí být, aby se poté vrátil zpět.”

Právě toto je případ, jenž mě přiměl o přiměřenosti trestu přemýšlet a který jsem zmiňovala již v úvodu práce. Přejde mi velice smutné, že aktuální nastavení systému přimělo mladého, nadějného sportovce ukončit kariéru a jeho i celou rodinu připravilo o spoustu času, peněz a energie, které vložili nejen do jeho obhajoby, ale i do celé jeho sportovní kariéry. Navíc to vše jen proto, aby dokázali jeho nevinu. Nemyslím si, že je takový boj nevinného sportovce za vlastní očištění v pořádku, ba naopak přijde mi velmi krutý. Proto jsem se rozhodla nad rámec výzkumu vytvořit i vlastní řešení sankce za 1. porušení, které by mělo být k podobným případům šetrnější. Představím jej v následující kapitole.

6. VLASTNÍ ŘEŠENÍ SANKCE ZA 1. PORUŠENÍ PRO SNADNĚJŠÍ NÁVRAT SPORTOVCE K AKTIVNÍ KARIÉŘE

Za nejzávažnější překážky v návratu sportovce zpět k aktivní kariéře pokládali účastníci výzkumu finanční stránku a ztrátu motivace. *„Z hlediska financí, kdy tě v tu chvíli s nálezem nikdo nepodrží, skoro nezbyvá než to utnout.”* *„Myslím, že po 4letém výpadku bych nenašla motivaci pro celé toto období až do dalších závodů. Z mého pohledu by bylo těžší se připravovat po psychické stránce než po fyzické.”* Toto jsou jen ukázky odpovědí, které se ve výzkumu velmi často opakovaly. Velká vlna kritiky šla i proti těm, jež si nečistým sportem vydělají spoustu peněz, které ani po udělení sankce nevrací. *„Za úmyslný doping je 4 roky v pořádku. Problém je, že se vrátí a vesele sypou dál. Navíc dokud je nechytí a mají dobré výsledky, můžou si vydělat obrovské peníze a ty taky nevrací.”* Protože Kodex by měl zohledňovat názory a potřeby sportovců, přišlo mi přirozené výše zmíněné překážky užít jako nosné prvky vlastního návrhu udělení sankcí za 1. porušení. Ve svém návrhu místo přísnějšího potrestání pracuji spíše

s ostatními účely sankce, kterými jsou odrazení sportovců od užívání zakázaných látek, obecná prevence a individuální náprava.

6.1 Snížení sankce zákazu činnosti za 1. porušení na 2 roky

Začnu změnou délky sankce udílené za 1. porušení. Domnívám se, že nejlepším řešením by byl návrat k systému udílení sankcí z roku 2009, tedy stanovení harmonizované rigidní sankce dvouletého zákazu činnosti za první porušení. Tato doba by zároveň mohla být prodloužena nebo zkrácena dle míry provinění, podobně jako tomu bylo v Kodexu 2009. K prodloužení by docházelo výhradně za výjimečných okolností, pokud nastanou přitěžující okolnosti až na dvojnásobek do maximální délky 4 let. Čtyřletou sankcí zákazu činnosti jsem doposud kritizovala a na svém si trvám. Tuto variantu připouštím pouze v kombinaci s úplným odstraněním zákazu tréninku, které navrhuji v kapitole 6.3. Vidím totiž velký rozdíl v tom, zda se po čtyřech letech vrací sportovec, který měl možnost strávit tuto dobu přípravou v kvalitním zázemí, navíc s omezenou možností účasti v závodě mimo soutěž, jak navrhuji nebo sportovec, který se pokoušel na svůj návrat připravit zcela sám. Kromě prodloužení by existovala i možnost zkrácení dvouleté sankce na základě výjimečných okolností.⁷⁶

Návrat ke dvouleté suspendaci navrhuje také Exner, který se tématem dlouhodobě zabývá. Argumentuje tím, že zpřísněním sankce zákazu činnosti na 4 roky se dosud nepodařilo snížit počet dopingových prohřešků oproti předchozímu období, kdy byla délka sankce poloviční. Tím pádem je podle něj dvouletá sankce schopna zajistit stejnou prevenci porušování antidopingových pravidel jako sankce přísnější. Zároveň dvouletou sankcí pokládá za šetrnější k právům sportovce přiznaným právem EU a tím pádem za přiměřenější.⁷⁷ Ke zmírnění sankce na 2 roky se přiklání i další odborník Petržela. Jeho kritika směřuje k absenci rozlišování přímé a nepřímé varianty úmyslu, respektive jejich

⁷⁶ Takovými výjimečnými okolnostmi by v případě přitěžujících okolností mohly být účast v dopingovém programu nebo podvod s úmyslem vyhnout se zjištění nebo rozhodnutí o porušení antidopingového pravidla. Zkrátit by se mohla obdobně jako je tomu v Kodexu 2009 na základě nevýznamného zavinění nebo nevýznamné nedbalosti (čl. 10.5.2), významné pomoci při odhalení nebo prokázání porušení antidopingových pravidel (čl.10.5.3) nebo přiznání porušení antidopingového pravidla při absenci dalších důkazů (čl.10.5.4).

⁷⁷ EXNER, J. *The Anti-doping and athlete's rights under EU law: Four-year period of ineligibility as disproportionate sanction?* International Sports Law Journal [online]. 2018 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/323400872_Antidoping_and_athletes%27_rights_under_EU_law_four-year_period_of_ineligibility_as_disproportionate_sanction.

relevanci u čtyřletého trestu.⁷⁸ Navrhuje proto návrat k základní sazbě dvou let s možností prodloužení v případě přitěžujících okolností až na čtyři roky.⁷⁹

Myslím si, že opětovné zavedení dvouleté sankce zákazu činnosti za 1. porušení by umožnilo větší flexibilitu v uplatňování dohodnutých antidopingových zásad, ke které se Kodex hrdě hlásí.⁸⁰ Dva roky jsou podle mého názoru dostatečným strašákem a navíc může být tato výchozí doba v konkrétním případě vždy prodloužena. O flexibilitě čtyřletého trestu však pochybuji. V Kodexu jsou sice uvedeny případy, ve kterých může být trest pozastaven, zkrácen nebo i prominut, ale v praxi je velice těžké prokázat důvody k jeho neuložení nebo zkrácení.⁸¹⁸² Návrat ke dvouleté sazbě by podle mého mohl eliminovat fatální dopady na kariéru sportovců.

6.2 Přerozdělení propadnutých peněžních cen

Za vůbec nejhorší pokládám případy, kdy sportovec zakázané látky užívá vědomě z důvodu podpoření svého výkonu a dokud ho nechytí, pobírá za to velké sumy peněz, které nevrací. Takovým sportovcům nezáleží na etické stránce sportu a čtyřletý trest pro ně není překážkou. Takto vysoká sankce přitom byla nastavena hlavně proto, aby odradila ty, jež antidopingová pravidla porušují úmyslně.⁸³ Podle aktuálně platného Kodexu 2015, čl. 9: „*Porušení antidopingových pravidel v Individuálních sportech zjištěné testem Při Soutěži vede automaticky k Anulování výsledku dosaženého v této Soutěži se všemi dalšími Důsledky, včetně odebrání všech medailí, bodů a cen.*”⁸⁴⁸⁵ Čl. 10.8 navíc uvádí, že: „*Kromě automatického Anulování výsledků v Soutěži, při které byl odebrán pozitivní*

⁷⁸ PETRŽELA, J. *Compliance Assessment of Sanctions for Anti-doping Rules Violation with EU Law* [online], Brno, 2018 [cit. 2020-05-20]. MASARYKOVA UNIVERZITA, Právnická fakulta.

⁷⁹ Tamtéž, str. 82-83.

⁸⁰ *Světový antidopingový kodex*. antidoping.cz [online].[cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>.

⁸¹ Důvody ke zkrácení nebo neuložení doby zákazu činnosti jsou zakotveny články 10.3 - 10.6 Kodexu 2015. Takovým důvodem může být neexistence zavinění nebo nedbalosti, což je však velmi těžké dokázat.

⁸² *Vojtěch Sommer v. Česká triatlonová asociace: Rozhodčí nález Čj 2-2017*. Olympic.cz [online]. 2017 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/rozhodci-nalez-SOMMER.pdf>.

⁸³ *Significant Changes Between the 2009 Code And the 2015 Code, Version 4.0*. wada-ama.org [online]. 2013 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/wadc-2015-draft-version-4.0-significant-changes-to-2009-en.pdf>.

⁸⁴ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2015*. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online].[cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada-2015-world-anti-doping-code.pdf>.

⁸⁵ Poznámka k čl. 9: *V případě Kolektivních sportů budou podle Poznámky k čl. 9 anulována jakákoliv ocenění, která získají jednotlivci, avšak anulování výsledku celého družstva se řídí článkem 11. U sportů, jež nejsou kolektivními sporty, ale ocenění se předává družstvům, bude uplatňováno Anulování výsledků nebo jiné disciplinární opatření proti družstvu, v němž jeden nebo více členů porušilo antidopingové pravidlo, v souladu s příslušnými pravidly mezinárodní federace.*

Vzorek podle článku 9, budou všechny další Soutěžní výsledky Sportovce dosažené od okamžiku odběru pozitivního Vzorku (ať už Při Soutěži nebo Mimo Soutěž) nebo jiného porušení antidopingového pravidla po začátku doby jakéhokoliv Pozastavení činnosti nebo Zákazu činnosti Anulovány se všemi Důsledky, včetně odebrání medailí, bodů a cen, pokud spravedlnost nevyžaduje jinak.”⁸⁶

Myslím, že je důležité, aby se WADA zabývala také jejich vymahatelností. Zaručení vymahatelnosti a následná ztráta peněžních cen ze všech závodů, kde se prokázalo, že si sportovec k výkonu pomohl zakázanými látkami, je podle mého názoru větším strašákem, než čtyřletá pauza, na kterou si sportovec užíváním zakázaných látek předem našetří. Přerozdělení propadnutých peněžních cen upravuje čl. 10.9, který uvádí: „*Prioritou v náhradě nákladů řízení před CAS a propadnutých peněžních cen bude nejprve splacení náhrady nákladů před CAS; zadruhé přerozdělení propadnutých peněžních cen dalším Sportovcům, pokud tak stanoví pravidla příslušné mezinárodní federace; a zatřetí náhrada nákladů Antidopingové organizace, která nakládala v tomto případě s výsledky.*⁸⁷ S tímto souhlasím, ale mám za to, že jednou z priorit by mělo být i financování vzdělávacího antidopingového programu. Prevence je podle mě jediným opravdu účinným nástrojem v boji proti dopingu. Jak vyplynulo z výzkumu, na vzdělávacím systému sportovců v této oblasti je třeba zapracovat. Byla jsem šokována zjištěním, že sportovec s profesionální smlouvou ani neví, že dvouletá sankce byla navýšena na čtyřletou. V zájmu sportovních svazů i klubů snad je, aby jejich sportovci bojovali v čistém prostředí a toho lze docílit jedinečně tím, že budou své svěřence pravidelně v oblasti antidopingu vzdělávat.

Další oblastí, kam by mohly peníze vybrané na sankcích směřovat je financování obhajob sportovců. Touto možností jsem se zabývala již ve své bakalářské práci.⁸⁸ Sportovci, kteří se chtějí hájit musí platit už jen za to, aby viděli analýzu vzorku A

⁸⁶ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2015 with 2019 amendments.* Wada-ama.org [online]. 2019 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada_anti-doping_code_2019_english_final_revised_v1_linked.pdf.

⁸⁷ *WORLD ANTI-DOPING CODE 2015.* Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada-2015-world-anti-doping-code.pdf>.

⁸⁸ PLEVKOVÁ, T. *Nezávislost a nestrannost Arbitrážního soudu pro sport v kontextu případu Pechstein* [online]. 2018 [cit. 2020-05-24]. UNIVERZITA KARLOVA, Fakulta tělesné výchovy a sportu. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/96359/130224966.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

z laboratoře, a pokud si přejí analyzovat i vzorek B, musí uhradit další náklady.⁸⁹ Podobně je tomu i v případě, kdy se chce sportovec odvolat k Mezinárodní sportovní arbitráži. Podle článku R64.1 kodexu CAS musí navrhovatel vždy uhradit nevratný poplatek za soudní kancelář v hodnotě 1000 švýcarských franků.⁹⁰ Pochopitelně si hradí na vlastní náklady také právníky, odborníky a tlumočníky. Pokud se tedy nejedná o okruh hvězd, které si sportem vydělávají tolik peněz, aby si obhajobu mohly dovolit nebo nemají tak silné zázemí, neexistuje jednoduše způsob, jak se hájit. Může tak docházet k případům, kdy se sportovec vskutku neprovinil, ale na své očištění nemá dostatek financí. Myslím si, že sportovec by měl mít možnost nechat analýzu vzorku provést vždy bez nutnosti hrazení jakýchkoliv nákladů z jeho strany. Poplatek za rozbor by měl dle mého názoru hradit pouze v případě obou pozitivních vzorků a konečného rozhodnutí o úmyslném porušení antidopingových pravidel. Rovněž by mu měly být zpětně financovány náklady na řízení, pokud se potvrdí jeho nevina. Náklady by hradil ten, kdo sportovce z dopingu obvinil.

6.3 Usnadnění návratu sportovců k aktivní kariéře

Mám za to, že každý má mít právo na druhou šanci. V této podkapitole představím své myšlenky s cílem pomoci sportovcům, kteří se poprvé dopustili úmyslného porušení antidopingových pravidel, ke snadnějšímu návratu. Stále přitom hovoříme pouze o prvním porušení, návrh se netýká opakovaného porušení, kde jsem zastáncem přísnějšího potrestání.

Často zmiňovanou bariérou pro návrat sportovce byla ztráta motivace z důvodu tréninku na vlastní pěst a absence závodního módu. I když sportovec trénuje v kvalitním zázemí s nejlepšími podmínkami, jen zřídka slaví úspěch bez toho, aniž by se takzvaně „vyzávodil“.⁹¹ Sportovec, který obdrží čtyřletý zákaz činnosti však ztrácí jak zázemí, tak kontakt se závodním prostředím, nehledě na částečné nebo úplné odepření finanční

⁸⁹ Vzorky jsou při dopingové kontrole rozděleny na 2 části (vzorek A a B) a zapečetěny. Je-li vzorek A moče nebo krve pozitivní, může sportovec požádat o kontrolní analýzu vzorku B, které se může osobně zúčastnit.

⁹⁰ *Code: Procedural Rules. Tas-cas.org* [online]. [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.tas-cas.org/en/arbitration/code-procedural-rules.html>.

⁹¹ *Jaroslav Bába: Limit mám, teď se musím ještě vyzávodit. moravskoslezsky.denik.cz* [online]. 2013 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z: https://moravskoslezsky.denik.cz/ostatni_region/jaroslav-baba-limit-mam-ted-se-musim-jeste-vyzavodit-20130124.html.

podpory. Problémem se zabýval již Mašek,⁹² který navrhuje úplné odstranění zákazu tréninku v rámci oficiálních sportovních struktur, a to pod podmínkou účasti v probačním programu. V jeho variantě by portovci v probaci byli zařazeni do zvláštního testovacího poolu a platili si výdaje na dopingové testy po celou dobu probačního programu, přičemž podmínkou pro účast na oficiálním tréninku by byl pochopitelně negativní výsledek všech dosud provedených náhodných dopingových testů. Řešení má i pro případ, kdy by sportovec narazil na problém s poskytnutím tréninkového zázemí ze strany jeho klubu. V tom případě navrhuje trénink v klubu, působícím v nižší lize daného sportovního odvětví, jehož sportovci by mohli ze společného tréninku s kompetentnějším sportovcem vytěžit řadu dovedností. Nevidí problém ani v tom, aby byla sportovci, jenž se dopustil porušení antidopingových pravidel, umožněna práce s mládeží.⁹³

S jeho návrhem souhlasím. Jsem rovněž zastáncem úplného odstranění zákazu tréninku v rámci oficiálních sportovních struktur pro ty, jež poprvé porušili antidopingová pravidla pod podmínkou účasti ve vzdělávacím antidopingovém programu, který by plně hradili sami sportovci. I já se domnívám, že by jim měla být umožněna participace na aktivitách klubu. Přestože klub by se umožněním participace takového sportovce na jeho aktivitách jistě vystavil tlaku z mnoha stran, mohl by zároveň vytěžit i řadu výhod. Dokáží si představit negativní reakce rodičů na to, že jejich děti trénuje někdo, kdo úmyslně požil zakázanou látku. Jako profesionál z aktuálního závodního prostředí však může předat mládeži tolik cenné zkušenosti. Sport se neustále vyvíjí vlivem působení technologií a médií a sportovec, který se pohybuje v aktuálních podmínkách může mít navrch před jinými trenéry, kteří se už tolik neorientují. Sportovec by rovněž mohl své svěřence i ostatní členy klubu v oblasti antidopingu pravidelně vzdělávat. Jakožto účastník antidopingového programu může ostatním předat spoustu cenných poznatků. Navíc by mohl dost dobře pomoci také jiným hvězdám klubu jako kvalitní sparing partner při tréninku. Jeho černá pověst by jistě ostatní motivovala k ještě kvalitnějším výkonům, jelikož většina sportovců doping tvrdě odsuzuje a poražení sportovce, který úmyslně porušil antidopingová pravidla, by pro ně mohlo znamenat jistou satisfakci.

⁹² MAŠEK, J. *Současné antidopingové sankce: nepřiměřený zásah do práv sportovců?* [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-05-06]. UNIVERZITA KARLOVA, Právnická fakulta.

⁹³ Tamtéž.

Druhou nevyřešenou otázkou zůstává absence závodního módu. V závodě to totiž bývá vždy trochu jiné než v tréninku. Závod nebo zápas se může vyvíjet rozdílně a v jeho průběhu už sportovec musí umět využít všech zkušeností v tréninku získaných. Většinou sportovci trvá nějakou dobu dostat se do závodního módu, což znamená, že prvních pár startů se nemusí vydařit.⁹⁴ Myslím, že tato otázka by se dala vyřešit alespoň v individuálních sportech účastí mimo soutěž. Mým návrhem je účast suspendovaných sportovců na místních mítincích a závodech, které nejsou součástí žádné z lig daného sportu a neudělují se na nich mistrovské tituly. K účasti v závodě by bylo nutné přihlásit se s dostatečným předstihem a sportovec by startovné hradil na vlastní náklady. Výsledek suspendovaného sportovce by se pochopitelně nepočítal do oficiálních výsledků, měl by svou účastí pouze možnost kontrolovat svůj výkon a poměřit síly s ostatními. Před závodem by se sportovec musel podrobit přísnějšímu testování, přičemž náklady na něj by financoval on sám. Jeho účast by mohla ostatní závodníky motivovat podobně jako v případě zapojení sportovce coby sparing partnera. Bohužel jsem nepřišla na rozumné řešení v případě sportů kolektivních. Klub jistě takového sportovce nenasadí ani do přátelského utkání. Jedinou variantou zde vidím herní přípravu v rámci svého klubu, kde má hráč alespoň nějakou možnost prokázat své schopnosti. Na jeho místo totiž čeká spousta jiných hráčů a při absolutním výpadku jsou šance na návrat sportovce minimální.

Uvědomuji si, že mé závěry jsou možná poněkud radikální, ale vycházela jsem z toho, co vyplynulo z provedeného výzkumu a zároveň se shoduje s tím, co by i mně jako bývalé extraligové sportovkyni bylo blízké. Na problematiku jsem se zaměřila více pohledem sportovním než právním. Z právního hlediska se v České republice tématem zabývalo již několik odborníků, z nichž nejbližší mé práci je již několikrát zmiňovaný Mašek.⁹⁵⁹⁶ Pokládám za důležité, aby se o tématu co nejvíce hovořilo také mimo sportovní sektor a těší mě, že takové kapacity v oboru máme i u nás v České republice. I když jsem si vědoma toho, že WADA na základě mých připomínek Kodex nezmění,

⁹⁴ STULBERG, B., MAGNESS, S. *Na vrcholu: posuňte své možnosti, vyhněte se vyhoření a dosáhněte nejlepších výsledků díky nové vědě o úspěchu*. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2230-1.

⁹⁵ MAŠEK, J. *Současné antidopingové sankce: nepřiměřený zásah do práv sportovců?* [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-05-06]. UNIVERZITA KARLOVA, Právnická fakulta.

⁹⁶ EXNER, J. *The Anti-doping and athlete's rights under EU law: Four-year period of ineligibility as disproportionate sanction?* International Sports Law Journal [online]. 2018 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/323400872_Antidoping_and_athletes%27_rights_under_EU_law_four-year_period_of_ineligibility_as_disproportionate_sanction.

⁹⁷ PETRŽELA, J. *Compliance Assessment of Sanctions for Anti-doping Rules Violation with EU Law* [online], Brno, 2018 [cit. 2020-05-20]. MASARYKOVA UNIVERZITA, Právnická fakulta.

budu pokládat za úspěch, pokud můj návrh rozpoutá alespoň debatu, ať už ve světě právním nebo sportovním.

7. ZÁVĚR

V úvodu této práce byla vyslovena hypotéza, že čtyřletý trest za 1. porušení je nepřiměřeným trestem, který znemožňuje sportovcům návrat zpět k jejich kariéře. Výzkum provedený mezi profesionálními sportovci tuto hypotézu potvrdil. Je třeba brát v potaz, že výzkum byl proveden pouze na našem území a neúčastnili se ho všichni zde působící profesionální sportovci. Přesto se domnívám, že vcelku jednoznačná shoda padesátičlenného vzorku s diverzitou, která počítá s rozdílností pohlaví i různými věkovými kategoriemi, není náhodou a je třeba ji brát vážně.

Ukázalo se, že většina sportovců opravdu vnímá čtyřletou sankci jako nepřiměřenou. Pouze 24 % dotazovaných si stálo za tím, že čtyřletá sankce je přiměřeným trestem. 54 % dotazovaných pokládá čtyřletý trest za příliš přísný metr pro někoho, kdo poprvé pochybil. Ze zbylých 46 % dotazovaných, kteří vnímají sankci jako přiměřenou však téměř polovina (konkrétně 48 % z nich) trest vnímá jako přiměřený pouze tehdy, nejedná-li se o nerozvážené užití látky ne tak závažného charakteru. Pokud tyto přičteme ke zbylým sportovcům, kteří vnímají sankci jako čistě nepřiměřenou, zjistíme, že opravdu pouhých 24 % dotazovaných vnímá sankci jako přiměřenou.

Celkem zajímavý výsledek přinesla otázka, zda je reálná šance vrátit se po čtyřech letech výpadku zpět k aktivní kariéře. Zprvu 62 % sportovců odpovědělo, že reálná šance vrátit se zpět existuje. Více než polovina z nich (konkrétně 52 %) však uvedla, že návrat je možný jen za určitých podmínek, a to zvládnutí finanční situace v době, kdy sportovec nemůže vykonávat svou činnost, udržení motivace a udělení sankce ve věku, kdy má sportovec větší část kariéry stále před sebou. Ve výsledku tedy pouhých 30 % respondentů trvalo na tom, že sportovec je vždy bez výjimky schopen vrátit se zpět k aktivní kariéře.

Zcela jednoznačná a šokující byla odpověď sportovců na otázku, zda by po obdržení čtyřleté sankce zvažovali ukončení kariéry. Kariéru by ukončilo celých 82 % dotazovaných. Shodně uvedli i důvody, které vedou sportovce k učinění tohoto kroku, kterými jsou finanční nejistota, ztráta motivace a mnohdy i vyšší věk sportovce po návratu. Někteří z nich zmiňovali také etickou hodnotu, tedy že v případě pozitivního nálezu už by se nikdy nechtěli před soupeři a fanoušky ukázat.

Díky tomu, že jsem dotazník založila na otevřených otázkách, získala jsem od sportovců nad rámec svých otázek odpověď na to, co brání sportovci z daného odvětví v návratu zpět k aktivní kariéře. Jaký dopad měl čtyřletý zákaz činnosti na kariéru suspendovaných sportovců a jak situaci řešili jsem se dozvěděla ve výzkumu kvalitativním. Sportovci z obou výzkumů se celkem jednoznačně shodli na tom, že je těžké zvládnout dobu zákazu finančně. Sportovec totiž ztrácí veškerou finanční podporu ze strany svého klubu, prémie z výher a případně si sám financuje vlastní obhajobu. Dalšími, většinou respondentů zmiňovanými bariérami pro návrat, byly ztráta motivace a absence závodního módu. Právě na těchto pilířích jsem se rozhodla postavit vlastní řešení sankce za 1. porušení pro snadnější návrat sportovců zpět k aktivní kariéře.

Mimo to jsem se zamyslela nad adekvátní délkou sankce za 1. porušení. Domnívám se, že nejlepším řešením by bylo stanovení harmonizované rigidní sankce dvouletého zákazu činnosti za první porušení. Tato doba by zároveň mohla být prodloužena nebo zkrácena dle míry provinění, podobně jako tomu bylo v Kodexu 2009. K prodloužení by docházelo výhradně za výjimečných okolností, pokud nastanou přitěžující okolnosti až na dvojnásobek, do maximální délky 4 let. Prodloužení na 4 roky však připouštím pouze v kombinaci s úplným odstraněním zákazu tréninku, které navrhuji v kapitole 6.3. Vidím totiž velký rozdíl v tom, zda se po čtyřech letech vrací sportovec, který měl možnost strávit tuto dobu přípravou v kvalitním zázemí, navíc s omezenou možností účasti v závodě mimo soutěž, jak dále navrhuji nebo sportovec, který se pokoušel na svůj návrat připravit zcela sám. Kromě prodloužení by existovala rovněž možnost zkrácení dvouletého trestu na základě výjimečných okolností. Myslím, že zakotvení dvouleté sankce jako výchozí doby zákazu činnosti za 1. porušení by mohlo eliminovat fatální dopady na kariéru sportovců.

V případě finanční stránky jsem se věnovala přerozdělení propadnutých peněžních cen. Pokud bude zaručena jejich vymahatelnost, mám za to, že hrozba ztráty peněžních cen ze všech závodů, kde se prokázalo, že si sportovec k výkonu pomohl zakázanými látkami, je větším strašákem než čtyřletá pauza, na kterou si sportovec užíváním zakázaných látek předem našetří. Navrhuji, aby peníze, vybrané na sankcích, sloužily k financování vzdělávacího antidopingového programu a obhajob sportovců. Prevence je totiž podle mě jediným opravdu účinným nástrojem v boji proti dopingu a toho, aby sportovci bojovali v čistém prostředí lze docílit jedině tím, že budou v oblasti antidopingu

pravidelně vzdělávání. Další oblastí, kam by peníze vybrané na sankcích směřovaly, je financování obhajob sportovců. Pokud se nejedná o okruh hvězd, které si sportem vydělávají tolik peněz, aby si obhajobu mohly dovolit nebo nemají tak silné zázemí, neexistuje jednoduše způsob, jak se hájit. Může tak docházet k případům, kdy se sportovec vskutku neprovinil, ale na své očištění nemá dostatek financí. Navrhuji proto, aby sportovci měli možnost nechat provést analýzu vzorku bez nutnosti hrazení jakýchkoliv nákladů z jejich strany a poplatků za rozbor by hradili pouze v případě obou pozitivních vzorků a konečného rozhodnutí o úmyslném porušení antidopingových pravidel. Rovněž navrhuji zpětné financování nákladů na řízení, pokud se potvrdí nevina sportovce. Náklady by poté hradil ten, kdo sportovce z dopingu obvinil.

Ztrátu motivace bych řešila úplným odstraněním zákazu tréninku v rámci oficiálních sportovních struktur pod podmínkou účasti ve vzdělávacím antidopingovém programu, který by plně hradili sami sportovci. Dále navrhuji zapojení sportovce do aktivit klubu v roli trenéra mládeže, sparing partnera a vzdělavatele v oblasti antidopingu. Jako profesionál by tak mohl dále předávat tolik cenné zkušenosti a dělit se o své poznatky ze vzdělávacího antidopingového programu. Poslední, ve výzkumu často zmiňovanou bariérou v návratu sportovce, byla absence závodního módu. Mým návrhem je účast suspendovaných sportovců na místních mítincích a závodech, které nejsou součástí žádné z lig daného sportu a neudělují se na nich mistrovské tituly. K účasti v závodě by bylo nutné přihlásit se s dostatečným předstihem a sportovec by startovné hradil na vlastní náklady. Výsledek suspendovaného sportovce by se pochopitelně nepočítal do oficiálních výsledků, měl by svou účastí pouze možnost kontrolovat svůj výkon a poměřit síly s ostatními. Před závodem by se sportovec musel podrobit přísnějšímu testování, přičemž náklady na něj by financoval on sám. Jeho účast by mohla ostatní závodníky motivovat, podobně jako v případě jeho zapojení coby sparing partnera, k ještě lepším výkonům. Složitější otázkou jsou sporty kolektivní, kde vidím jako jedinou možnost herní přípravu v rámci svého klubu, kde má hráč alespoň nějakou možnost prokázat své schopnosti. Na jeho místo totiž čeká spousta jiných hráčů a při absolutním výpadku jsou šance na návrat sportovce minimální.

Uvědomuji si, že některé závěry jsou možná poněkud radikální, ale vycházela jsem z toho, co vyplynulo z provedeného výzkumu a zároveň se shoduje s tím, co by i mně jako bývalé extraligové sportovkyni bylo blízké. Aktuální sankční systém byl sice

nastaven po shodě se sportovci z celého světa, nejsem si však jistá, zda sportovci prosazující tvrdší tresty podrobně nepřemýšleli o možných negativních důsledcích, které by taková sankce mohla mít na jejich kariéru. Podle mě je pouhé zvyšování doby sankce nefunkční coby nástroj k odrazení od úmyslného porušování antidopingových pravidel a doufám, že si to uvědomí i WADA a tento trend vymizí.

SEZNAM LITERATURY

Monografie

DAVID, P. *A Guide to the World Anti-Doping Code: A Fight for the Spirit of Sport*. 3rd edition. Eldon Chambers, New Zealand: Cambridge University Press, 2017. ISBN 9780511763397.

FORET, M., STÁVKOVÁ, J. *Marketingový výzkum: Jak poznávat své zákazníky*. Praha: Grada, 2003. ISBN 80-2470385-8.

HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 4. vyd. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

OLECKÁ, I., IVANOVÁ, K. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, 2010. str. 6.. ISBN 978-80-87240-33-5.

SOEK, J. *The Strict Liability Principles and the Human Rights of Athletes in Doping Cases*. 1st printing, T.M.C. Asser Press, 2006. ISBN 978-90-6704-226-0.

STULBERG, B., MAGNESS, S. *Na vrcholu: posuňte své možnosti, vyhněte se vyhoření a dosáhněte nejlepších výsledků díky nové vědě o úspěchu*. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2230-1.

Odborné články

BADDELEY, M. *The extraordinary autonomy of sports bodies under Swiss law: lessons to be drawn*. The International Sports Law Journal [online]. Springer, 2020 [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1007/s40318-019-00163-6>.

COSTA, J.P. *Legal opinion regarding the draft 3.0 revision of the World Anti-doping Code* [online]. Strasbourg, 2013 [cit. 2020-10-30]. Dostupné z: <https://www.wada->

ama.org/sites/default/files/resources/files/WADC-Legal-Opinion-on-Draft-2015-Code-3.0-EN.pdf.

EXNER, J. *Fixed sanction frameworks in the World Anti-Doping Codes 2015 and 2021: Can hearing panels go below the limits in the pursuit of proportionate punishments?* The International Sports Law Journal [online]. Springer, 2020 [cit. 2020-10-30].

EXNER, J. *Světový antidopingový kodex 2021: Quo vadis?* Pravniprostor.cz [online]. 2018 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/svetovy-antidopingovy-kodex-2021-quo-vadis>.

EXNER, J. *The Anti-doping and athlete's rights under EU law: Four-year period of ineligibility as disproportionate sanction?* International Sports Law Journal [online]. 2018 [cit. 2020-05-20]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/323400872_Antidoping_and_athletes%27_rights_under_EU_law_four-year_period_of_ineligibility_as_disproportionate_sanction.

LUKÁŠOVÁ, R. *Obecné zásady přípravy dotazníku/standardizovaného rozhovoru.* MUNI [online]. 2006, [cit. 2020-04-22]. Dostupné z: https://is.muni.cz/el/1456/podzim2006/PVMV/um/Obecne_zasady_pripravy_dotazniku_1.pdf.

PERIKLES, S. a U. DETTWEILER. *Current Anti-Doping Crisis: The Limits of Medical Evidence Employing Inductive Statistical Inference.* Sports Medicine [online]. 2019 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://link.springer.com/content/pdf/10.1007/s40279-019-01074-0.pdf>.

PIELKE, R. *Can anti-doping bodies maintain their scientific integrity? The answer is troubling.* The Guardian [online]. 2016 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/science/political-science/2016/jul/25/can-anti-doping-bodies-maintain-their-scientific-integrity-the-answer-is-troubling>.

PLEVKOVÁ, T. *Nezávislost a nestrannost Arbitrážního soudu pro sport v kontextu případu Pechstein* [online]. 2018 [cit. 2020-05-24]. UNIVERZITA KARLOVA, Fakulta tělesné výchovy a sportu. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/96359/130224966.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

SKOTLAND, T. *Borderline Analysis*. Lab Times [online]. 2016 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: https://4b488213-ef0a-4540-ae46-c61f09a1a134.filesusr.com/ugd/7440fe_c17286bd020b4e24b12554b028bf72f4.pdf.

Diplomové a jiné závěrečné práce

MAŠEK, J. *Současné antidopingové sankce: nepřiměřený zásah do práv sportovců?* [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-05-06]. UNIVERZITA KARLOVA, Právnická fakulta.

PETRŽELA, J. *Compliance Assessment of Sanctions for Anti-doping Rules Violation with EU Law* [online], Brno, 2018 [cit. 2020-05-20]. MASARYKOVA UNIVERZITA, Právnická fakulta.

PLEVKOVÁ, T. *Nezávislost a nestrannost Arbitrážního soudu pro sport v kontextu případu Pechstein* [online], Praha, 2018 [cit. 2020-11-26]. UNIVERZITA KARLOVA, Fakulta tělesné výchovy a sportu.

Právní dokumenty

a) Dokumenty WADA a sportovních organizací k jednotlivým Kodexům:

Světový antidopingový kodex. antidoping.cz [online]. [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>.

WORLD ANTI-DOPING CODE 2003 [online]. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency, 2003 [cit. 2020-10-22]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada_code_2003_en.pdf.

WADA 2006 Annual Report. wada-ama.org [online]. 2006 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/WADA_Annual_Report_2006_EN.pdf.

2009 WORLD ANTI-DOPING CODE. Wada-ama.org [online]. 2009 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/en/questions-answers/2009-world-anti-doping-code>.

SVĚTOVÝ ANTIDOPINGOVÝ KODEX 2009. chess.cz [online]. 2009 [cit. 2020-04-29]. Dostupné z: https://www.chess.cz/wp-content/uploads/2016/09/svetovy_antidopingovy_kodex_2009.pdf.

Significant Changes Between the 2009 Code And the 2015 Code, Version 4.0. wada-ama.org [online]. 2013 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/wadc-2015-draft-version-4.0-significant-changes-to-2009-en.pdf>.

WORLD ANTI-DOPING CODE 2015. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: <https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada-2015-world-anti-doping-code.pdf>.

WORLD ANTI-DOPING CODE 2015 with 2019 amendments. Wada-ama.org [online]. 2019 [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/wada_anti-doping_code_2019_english_final_revised_v1_linked.pdf.

Světový antidopingový kodex 2015. antidoping.cz [online]. 2015 [cit. 2020-04-30]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/svetovy-antidopingovy-kodex>.

2016 Anti-Doping Testing Figures. Wada-ama.org [online]. 2016 [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2016_anti-doping_testing_figures.pdf

KATOWICE DECLARATION: Adopted by the Fifth World Conference on Doping in Sport. wada-ama.org [online]. 2019 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/katowice_declaration_-_2019_world_conference_on_doping_in_sport_-_nov._6_final.pdf.

Anti-Doping Charter of Athlete Rights. Wada-ama.org [online]. 2019 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/item_6_3_attach_1_anti-dopingcharterathleteights_3rddraft_final_3.pdf.

WORLD ANTI-DOPING CODE 2021. Montreal, Quebec: World Anti-Doping Agency [online]. [cit. 2020-04-26]. Dostupné z: https://www.wada-ama.org/sites/default/files/resources/files/2021_code.pdf.

Kodex 2021 a jeho standardy budou účinné k 1. 1. 2021. Antidoping.cz [online]. 2020 [cit. 2020-05-01]. Dostupné z: <http://www.antidoping.cz/cs/kodex-2021>.

b) Smlouvy a úmluvy

C 326/47 Smlouva o fungování Evropské unie (konsolidované znění). Eur-lex.europa.eu [online]. 2012 [cit. 2020-10-26]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=FI>.

Evropská úmluva o ochraně lidských práv. Echr.coe.int [online]. 2010 [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_CES.pdf.

Listina základních práv Evropské unie 2012/C 326/02. Eur-lex.europa.eu [online]. 2012 [cit. 2020-05-05]. Dostupné z: https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/char_2012/oj.

209/1992 Sb. Úmluva o ochraně lidských práv a základních práv a základních svobod. Zakonyprolidi.cz [online]. 1992 [cit. 2020-11-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-209>.

Zákon 2/1993 o vyhlášení LISTINY ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součásti ústavního pořádku České republiky účinný od 28.12.1992. zakony.judikaty.info [online]. [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: <https://zakony.judikaty.info/cz/predpis/zakon-2/1993>.

c) Další právní dokumenty

Code: Procedural Rules. Tas-cas.org [online]. [cit. 2020-05-24]. Dostupné z: <https://www.tas-cas.org/en/arbitration/code-procedural-rules.html>.

International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: Adopted and opened for signature, ratification and accession by General Assembly resolution 2200A (XXI) of 16 December 1966. Ohchr.org [online]. [cit. 2020-06-05]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/EN/professionalinterest/pages/cescr.aspx>.

Olympijská charta. olympic.cz [online]. 2019 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/Olympijska-charta-2019.pdf>.

Judikatura

Décision n° 88-248 DC du 17 janvier 1989 [online].1989 [cit. 2020-11-08] Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/GA/TXT/?uri=CELEX:62002TJ0313>.

C-176/96 - Lehtonen and Castors Braine, 2000. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-176/96>.

C-519/04 P, *Meca-Medina and Majcen v Commission*, 2006. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&docid=45242&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=15044705>.

Decision N° O1-1289 dated April 7, 2003. Dostupné z: <https://caselaw.findlaw.com/us-supreme-court/538/408.html>.

Ostatní použité zdroje:

Athletes' Rights and Responsibilities Declaration. olympic.org [online]. 2018 [cit. 2020-03-12]. Dostupné z:

https://www.gymnastics.sport/site/pdf/safeguarding/IOC_Athletes_rights_and_responsibilities_declaration.pdf.

Icarus [documentary film]. Directed by Bryan Fogel. United States, Alex Productions, 2017.

Jaroslav Bába: Limit mám, teď se musím ještě vyzávodit. moravskoslezsky.denik.cz [online]. 2013 [cit. 2020-05-26]. Dostupné z:

https://moravskoslezsky.denik.cz/ostatni_region/jaroslav-baba-limit-mam-ted-se-musim-jeste-vyzavodit-20130124.html.

Koncepce podpory sportu 2016-2025: Rovné příležitosti. Msmt.cz [online]. [cit. 2020-05-02]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/sport-1/koncepce-podpory-sportu-2016-2025>.

K právní úpravě postavení profesionálního sportovce v České republice. Akf.cz [online]. 2019 [cit. 2020-09-20]. Dostupné z: <https://www.akf.cz/news/363/28/K-pravni-uprave-postaveni-profesionalniho-sportovce-v-ceske-republice/d,news/>.

Sám. bezfrazi.cz [online]. 2017 [cit. 2020-11-26]. Dostupné z: <https://www.bezfrazi.cz/sam/>.

Vojtěch Sommer v. Česká triatlonová asociace: Rozhodčí nález Čj 2-2017. Olympic.cz [online]. 2017 [cit. 2020-05-21]. Dostupné z: <https://www.olympic.cz/upload/files/rozhodci-nalez-SOMMER.pdf>.

Vyjádření k pozitivnímu dopingovému nálezu [online]. 2016 [cit. 2020-08-03]. Dostupné z: https://4b488213-ef0a-4540-ae46-c61f09a1a134.filesusr.com/ugd/7440fe_64a96e2799c948b5bef335f46570594d.pdf.

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Počet zástupců jednotlivých sportů

Graf č. 2: Procentuální zastoupení žen a mužů ve výzkumu

Graf č. 3: Otázka přiměřenosti čtyřleté sankce

Graf č. 4: Otázka přiměřenosti čtyřleté sankce pohledem žen a mužů

Graf č. 5: Šance na návrat ke kariéře po 4 letech výpadku

Graf č. 6: Šance na návrat ke kariéře po 4 letech výpadku pohledem žen a mužů

Graf č. 7: Zvážení konce kariéry při obdržení čtyřleté sankce

Graf č. 8: Zvážení konce kariéry při obdržení čtyřleté sankce pohledem žen a mužů

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Dotazník - Přiměřenost čtyřleté sankce zákazu činnosti za první úmyslné porušení antidopingových pravidel

Příloha č. 1: Dotazník - Přiměřenost čtyřleté sankce zákazu činnosti za první úmyslné porušení antidopingových pravidel

Dobrý den,

jmenuji se Tereza Plevková a jsem studentkou Managementu tělesné výchovy a sportu na FTVS UK. Piši diplomovou práci o přiměřenosti čtyřleté dopingové sankci za 1. porušení antidopingového pravidla. V listopadu 2019 byl totiž na konferenci Světové antidopingové agentury WADA v Katovicích schválen nový antidopingový kodex zahrnující toto pravidlo.

Účelem mého výzkumu je zjistit, zda má čtyřletá sankce likvidační dopad na kariéru sportovce, či zda je sportovec schopen vrátit se po čtyřleté pauze zpět k aktivní kariéře. Zajímá mě proto názor Vás jako profesionálního sportovce na přiměřenost této sankce. Z toho důvodu se na Vás obracím s prosbou o vyplnění dotazníku, jehož součástí jsou pouze 3 krátké otázky s časovou náročností zhruba 5-10 minut.

Získaná data budou zpracována, publikována a uchována v anonymní podobě, budou využita pro výzkum na UK FTVS a ochráněna před jiným užitím. S výsledky studie se můžete seznámit na emailové adrese: tereza.plevkova@seznam.cz. Vyplněním a odevzdáním dotazníku potvrzujete, že dobrovolně souhlasíte se svou účastí v této výzkumné studii, o které jste byl/a informován/a, jakož i o právu odmítnout účast nebo svůj souhlas kdykoli odvolat bez represí, a to písemně Etické komisi UK FTVS.

Předem děkuji za Vaši ochotu a spolupráci.

Tereza Plevková

- Přijde vám 4letá sankce za 1. porušení přiměřená?**
- Je ve vašem sportu reálná šance vrátit se po čtyřech letech výpadku zpět k aktivní kariéře?**
- Kdybyste nyní obdržel/a 4letý trest, zvažoval/a byste konec kariéry?**